

ఎల్లు
1948

చందులు

ఫర్ద
0-6-0

పిల్లల మాసపత్రిక

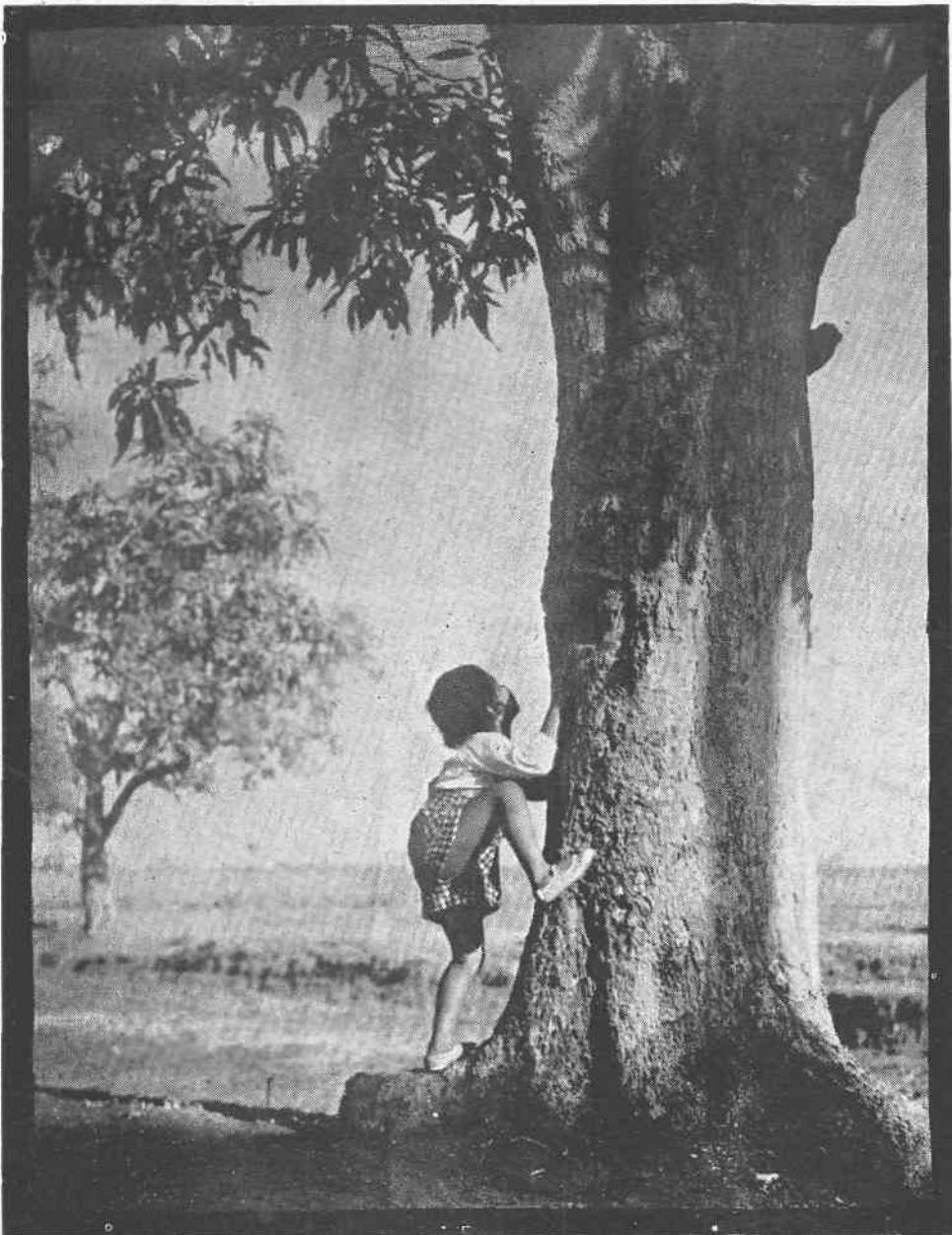
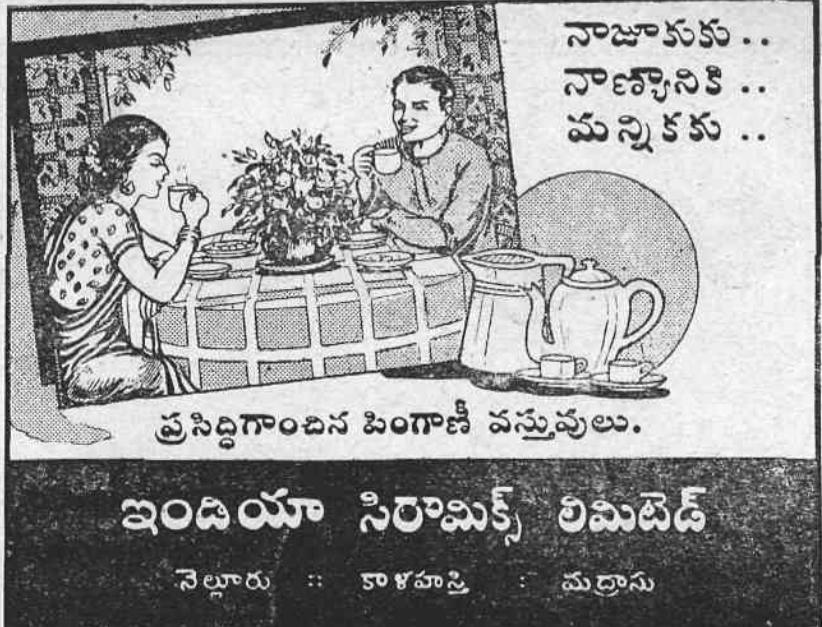

Photo by R. Krishnan, Madras

చెడిపోయ్యిపెల్లవాడు !

Chandamama April '48

ఇండియా సెర్విస్ లిమిటెడ్

సెల్ఫార్స్ :: కంపాప్టి : మద్రాస్

తిలక్ మార్కు గడియారం మార్కు
 ఎన్నీక్ ఇంగువ కర్క్రారం
 మెంతాల్, వేమంపువ్వు

శోటగాను, చిల్ల రగాను నరసమైన ధరలకు దొరుకును

గోపాల్ చాంపెషీ అండ్ కంపెనీ
 30, గోవిందప్ప నాయకనెవీథి, జి. టి. మద్రాసు.

సర్వ ధారి ఉగ్దాదికి

అంధ్రజ్యోతి

ఉగ్దాది సంచిత

ప్రభ్యాత కథకుల ఉత్సవము, రచనలతో,
అందమైన ఏకపర్ష, త్రిపర్ష, వ్యంగ్య చిత్రాలతో,
రట్టింపు పేజీలతో ఎంతో ఆకర్షపంతంగా

విప్రిల్ 1వ వెలువడుతుంది

చందాదారులకు ఉచితం
నేడే చందాదారులుగా చేరండి

సాఱ చంద 5 - 8 - 0

రందెండ్లకు 10 - 0 - 0

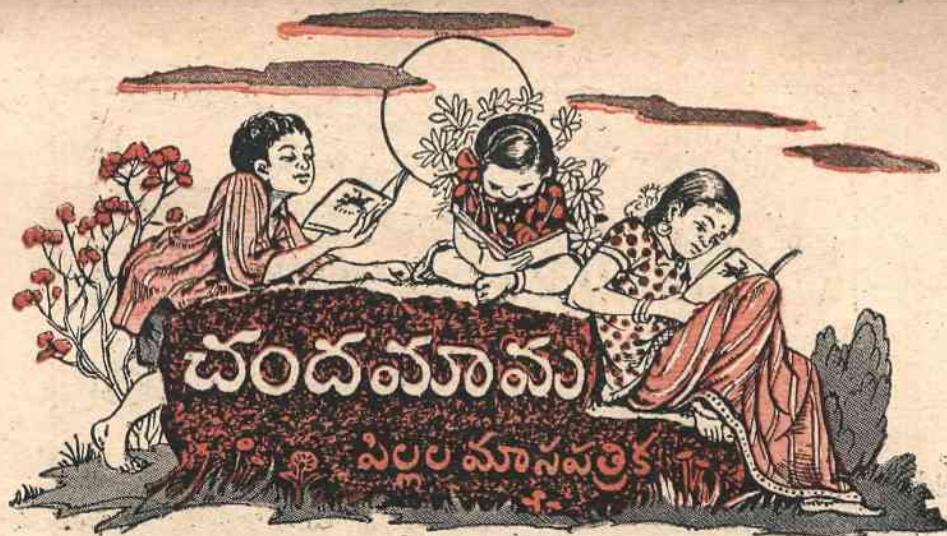

మీ కాపీకారకు మీ వూరి
ఏశింటుకో నేడే చెప్పివుంచండి

అంధ్రజ్యోతి కార్యాలయం

37, ఆచారప్పన్ నీది, మద్రాస 1.

చందులువు

పీపులుసహార్థక

సంచాలనదు : వక్రపాణి

సంఖ 2

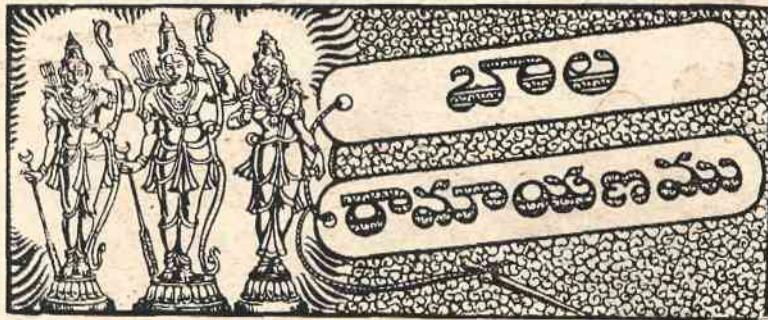
ఏప్రెల, 1948

సంచిక 4

పాప లూ

కొత్త సంవత్సరం పచ్చింది. కొత్త బట్టలు కట్టింది. ఈ సంవత్సరమంతా మీరు కొత్త బట్టలే కడతారు. ఆవాళి పిల్లలతో పోట్టాడకండి; మీరు ఈ సంవత్సరమంతా తగువులు లేకుండా ఉంటారు. అవాళి మీజేబులో ఉన్న డబ్బు ఖర్చు పెట్టకండి; ఈ సంవత్సరమంతా మీజేబులో డబ్బు ఉంటుంది. ఇది నేనుచెప్పటంకాదు; మీ నాయనా, అమ్మా, తాతా, జేజీ అందరి నమ్మకమూను.

పోతే ఈ నెలలో మన కొక పండగ పస్తున్నది. శ్రీరాముల నవమి. రాములవారు అనాడే పృథ్వారు. వారి కథే రామాయణము. రామాయణాన్న 'కట్ట, కొట్టె, తెచ్చె' అని మూడు మాటలలో చెప్పవచ్చు. పెంచి చెప్పమంటారా? అట్టే, అది చాలా జులు పట్టుతుంది. తర్వాత విందురుగాననిలే.

శ్రీలోప్ప రమణయసిమ భారతము
 కర్మభూమని ఖ్యాతిగన్న భారతము ;
 పుణ్యసదులుస్వదీ భూమి భారతము
 పుణ్యాత్ములుస్వదీ భూమి భారతము
 ప్రాచీనమైనదీ భరతదేశమ్ము
 బంగారు భూమిరా భరతదేశమ్ము
 దేశభక్తులగన్న దివ్యదేశమ్ము
 విరనారులగన్న విమలదేశమ్ము
 రామకృష్ణులగన్న రమ్యదేశమ్ము
 బాలవీరుల కెల్ల నాలవాలమ్ము .
 శూరులకు నిలయమ్ము వీరభారతము
 త్యాగపురుషులగన్న ధరణి భారతము ;
 శ్రీరాముడేలిస సీమ భారతము
 శ్రీలోప్పరమణియ సీమ భారతము.
 ప్రాగ్మాగమునగలదు భరతదేశమ్ము
 విసుము బాలా దాని విమలచరితమ్ము
 శ్రీరామ చరితమ్ము చెవులకునువిందు
 సాంపుగా నాలించి శుభములను పొందు,

భరతదేశ్తర భాగమ్మునందు
 అయ్యాధ్య యనురాజ్యమలారుచుందు ;
 దశరథ మహారాజు దానిపాలకుడు
 రాక్షసుల జంపినరాజు దశరథుడు.
 దశరథ భూజాని ధర్మపాలనలు
 చీకుచింతయులేక శ్రీసాఖ్యములతో
 హియగా నున్నారు అయ్యాధ్య ప్రజలు
 అద్భుష్టాలు రాతయ్యాధ్య ప్రజలు.
 ప్రభువునకు కాసల్య పట్టంపురాణి
 కైకేయి ప్రభువునకు కడుగూర్చురాణి
 రామస్థుషిరాసి రాణి సుమిత్ర
 విసుము బాలా వారి విమలచారిత్ర.
 దేశమ్ములోకెల్ల దివ్యభవనాలు
 ముగ్గురూ రాణిల మూడు భవనాలు
 రంగురంగులమేడ, హంగైనమేడ
 చలువరాత్రిమేడ, చక్కనిమేడ ;
 వింతప్పుచయమ దెంతయోగలదు.
 ఐశ్వర్యమంతయూ సచ్చటేగలదు.

ఇల్లు చక్కనిటయ్య ఏమిలాభమ్ము ?
 ఇల్లాలు చక్కని దేమిలాభమ్ము ?
 ఎన్నిభోగాలున్న నేమిలాభమ్ము ?
 పకపకానవ్యోటి పాపాయిలేక ;
 భవనముకు వెలుగిచ్చు బాలుండులేక !
 ఇల్లు చిన్నావేయె నేమి చెప్పుదును ?
 ఇల్లాలు మనసులో నిదియేసుచింత,
 పతితోసు చెప్పింది మదిలోనివంత ;
 ఇల్లాలు పేరేమి ? ఇంతికాసల్య ;
 దశరథునిరాణి యాతన్యకాసల్య ;
 దశరథ మహారాజు యశమువింపేను,
 కృష్ణరాక్షసమాక గుండెలదరేను.
 గురుపుచెంతకుజేరి సరపాలుడంత
 మరుగులేకనుదెల్పె మనసులోచింత ;
 వసిష్ఠుడంతటను పలెక్కనివిధము;
 "చింతయేలనురాజ ! పంతనూవిడుము,
 పుత్రకామేష్టినా భూరియజ్జమును
 ఘనముగా నెరవేర్చి కనుముపుత్రులను."
 గురువాసతిచ్ఛిస వెరపునకునాడు
 మిగులసంతసమందె మేదినీ వరుడు
 శీధ్మముగ యజ్జమును చేయనూహించె
 బుష్టశృంగ మహాబుషిని రావించె
 అ మహానుభావుని యాధ్వర్యమునను
 సతులతో మహారాజు సలిపె జన్మమును.

యజ్జ పురుషండంత నావిర్పువించి,
 ఆరాజుచేత పాయసపొత్రనుంచి
 యద్భుస్యుడై పోయె ; నాపాయసమును
 దశరథుడుపంచెనూ తన భార్యలకును ;
 ముదముతో దానిని ముగ్గురునుతినిరి
 కాంతలూ ముగ్గురును గర్భవతులైరి.
 శుక్లపక్షమునందు, శుభలగ్నమును
 చైత్రనవమీనాడు, సర్వశోభితుని,
 ప్రసవించె కాసల్య పాపాయిలేకని,
 మేఘవర్షముగలా మేనుగలవాని ;
 నీలాలకాంతివలె నిగనిగలాడు
 అందాలరాసిరా యా రాజసుతుడు ;
 గాపుగాపు బుమలు కూడివచ్చారు,
 శ్రీరాముడంచునూ పేరుపెట్టేరు
 కై కేయ తర్వాత కనెను బాలకుని
 మూడుమూర్ఖుల రాము బోలెడూవాని ;
 భరతుడనియెడి పేరు వానికుంచారు.
 మెరుపు తీగలబోలు మేనుగలవారు,
 కలిగిరి సుమిత్రకూ కవలబాలకులు ,
 లక్ష్మీ శత్రుఘ్నులని వారిపేర్లు
 శ్రీరామ చరితమ్ము చెవులకునువిందు.
 సాంపుగానాలించి శుభములనుపాందు.

గేయకథలు

ఎంకూరి

కోడి - కుంపటి

గుగిత్తమ్మె ముసలాబిడ యొక
కోడిని సెంపాదించిందీ
గ్రుడూ, గుగి త్తుడక పెట్టుటకు
కుంప టోకటి తెప్పించింది.

ఎప్పుడు తనకడ కమ్ములక్కులూ
నిప్పుకు నీళ్ళకు వస్తుంటే
కుంపటి కోడిని చంకబెట్టుకొని
కొండ దావునకు చేరింది.

తెలువాటి తనయూరి చాకలు
తెరెవున బోవుటి చూచింది
ఓరన్నా! యిటు రమ్మని చెంతకు
చేరబిలిచి యిట్లుడిగింది.

మన గ్రామములో వేగుబోకనే
జను లెల్లరు మేల్లోన్నారా?
ఆమ్ములక్కు లిదివఱకు మోస్తరే
అన్నిపొయిలు రాజేశారా?

చందమామ

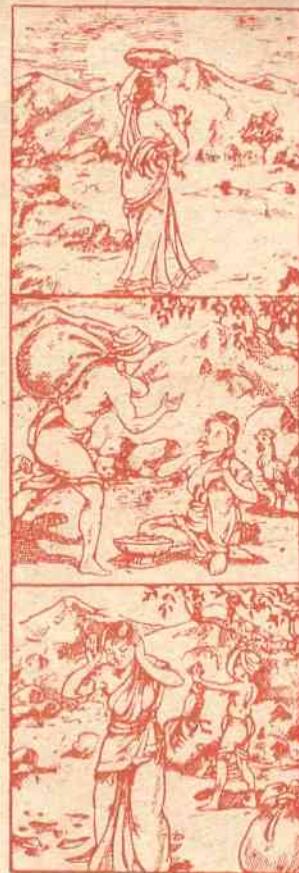
దీని రహస్యము దెలియక చాకల
తిప్పడు తికమక పడ్డాడూ
నేనే మేల్కున్నానే లేదని
తానే సంశయ పడ్డాడు.

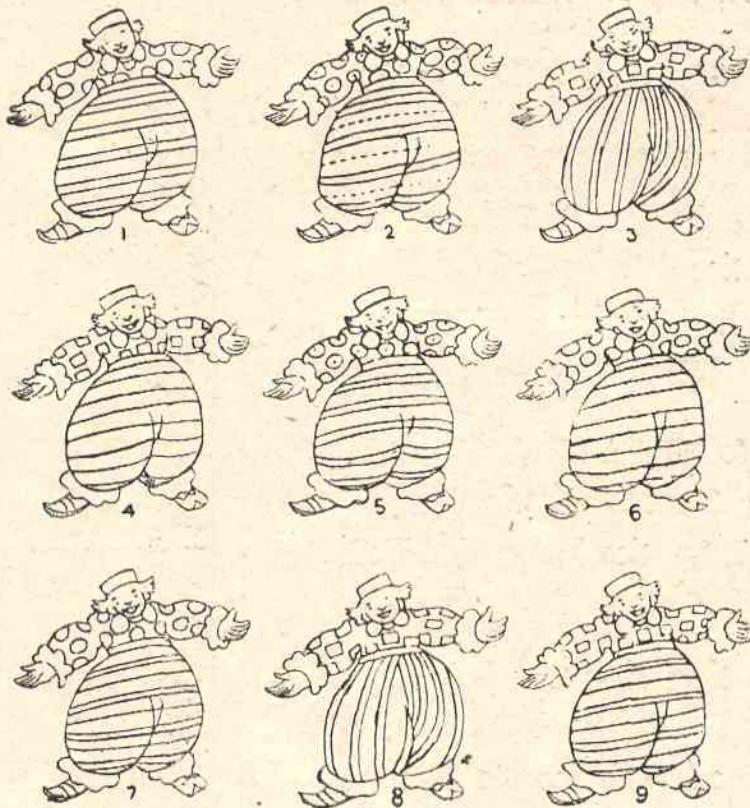
ముసలవ్యయు తన కోడి, కుంపటి
మొసము చేసిన వనుకొండి
కూత గూసి, పొయి రాజబెట్టి మటి
కొండ జేరెనని ఏణీకింది.

బౌనని చాకలి కోడిపుంజు వై
పాట్టే నిలబడి చూస్తుంటే
క త్రై దెచ్చి ముసలమ్ము కోడిమెడ
ను త్తరించుటకు నిచ్చింది.

కోప మ్మాగక రాతికేసి తన
కుంపటి బ్రిద్దలు చేసింది
చేతులుకాళ్లను ముందు పెట్టుకొని
చివరకు లబలబ లాడింది.

మూడులు లోకము తమతేనుందని - మున్నరికలు పోతుంటారూ
తోచీ తోచని పను లోనరిస్తూ - తుట్టతుదకు చెడిపోతారు.

ఆబ్బయిలూ, ఆమ్మయిలూ !

ఇక్కడ తొమ్మిది మంది సర్కైనే బపూనులు వున్నారు. తొమ్మిదిమంది, ఒకే మోస్తరుగాపున్నట్లు కనిపిస్తున్నారుకమా? కానీ అందరూ ఒక మోస్తరు వాళ్లుకారు. తొమ్మిదిమందిలోనూ ఇద్దరు మాత్రమే ఒకే మోస్తరుగా వుంటారు. మిగతా ఏడుగురూ ఏడురకాలుగా వుంటారు. ఒకే మోస్తరుగాపున్న ఆ యిద్దరూ ఎవరో కనుకోడ్దండి, చూదం? మీరు కనుకోడ్దంకపోతే, జవాబు యింకో పేజీలోవుంది, చూయండి.

రోకంటి పాటలు

రోకతెత్తులేను రోలెత్తులేను,
నామంచి కడియాల చెయ్యెత్తులేను.
కోటు పోటాస పొరుగు నాకాస,
కంటికి రెప్పాస శ్రీవెంకటేస.

గుష్టుడీ కాయంటి గురువైచ్చినాడు,
సీకాయ పంచెలత్తె శిశువెళ్లినాడు,
కాళ్లు కడగనైతి కనిమెంక్కనైతి,
వంగి దళ్లింబెట్టి వరమడగనైతి.
నాతేడివారెల్ల నానులడిగితిరి,
నేనెక్కటుడిగితి అయిదవతనము.
చాలు ఐదోతనము సంతానబలము,
కోటి ఐదోతనము కొమరులబలము.

పండుచువారము మేము పనిచేయలేము,
పగులు వెన్నెలగాయి ఓచందమామ.
పొద్దులు గూకితే మేముండలేము,
బుద్దులు చెప్పవే భూదేవితల్లి.
సందెల్లు గూకితే వేముండలేము,
సంతాన మీయవే ఓచందమామ.

మరి లేని రాజు

ఆనగవగా ఒకదేశం. ఆదేశానికి ఒక రాజు. ఆ రాజుకి ఓ చక్కటి రాణి. ఆ రాణికి, పాపం ఎంతకాలానికి బిడ్డలు పుట్టిలేదు. అందుపల్ల రాజుగారికి పెద్ద దిగులు పట్టికుంది. రాజుగారు యిఁకో చక్కటి పెల్లనిచూసి పెళ్లిచేసుకున్నారు. ఆ పిల్ల చాల అందంగానూ, ఎంతో బుద్ధి మంతురాలుగానూ ఉండేది.

రాజుగారు ఈ పెల్లని పెళ్లిచేసుకున్న కోద్దిరోజులకే ఆమె కడుపుతో వుంది. ఈసంగతి పెద్దభార్య అయిన రాణికి తెలిసింది. ఆమె కోపానికి అంతులేకుండా పోయింది. ఆదీగాక చిన్నభార్య కడుపుతో పున్నదగ్గిర్చించి రాజు ఆమెని అదివరకటి కంటే యింకా ఎక్కువగా ప్రేమించటం మొదల్చొచ్చాడు.

నెలలు దోర్లిపోయిన్నాయి. చిన్నభార్యకి తెమ్మిదినెలలు నిండిన్నాయి. ఆరోజు రాజుగారు అడవికి వెటకు బయలుదేరారు. బయలు దేరేముందు, చిన్నభార్య దగ్గరికిపచ్చి, "నేను వెటకుపోతున్నాను. ఇంక కాసేప టికి ప్రసవిస్తాపనంగా, మన దివాణిలో గంట ప్రోగ్రాము? అది వినంగానే నేను

"తిరిగివస్తాను" అని చెప్పి రాజు అడవికి వెళ్లిపోయాడు.

మరికొన్నిరోజులు గడచిన్నె. చిన్నభార్యకు కపలపిల్లలు పుట్టారు. ఇద్దరూ మగపిల్లలే. ఇదిచూసేసరికి పెద్దభార్యకు ఒళ్లు మండి పోయింది. చిన్నభార్యకు ఎదో మత్తు మందు యచ్చింది. ఆమెకు తెలివితప్పి పోగానే ఆ కపలపిల్ల లిడ్డరీ దాసిలకిచ్చి పక్కనేవున్న తెటలో పడుకోబట్టించింది. చిన్న భార్య పక్కలో రెండు కొయ్య మొద్దులు పెట్టి వెంటనేవెళ్లి దివాణించంట పోగించింది. దాసిలు ఈసంగతి బైటపెట్ట కుండా వుండేందుకు వాళ్ళకు హీతెడంత డబ్బు లంచం యచ్చింది.

దివాణం గంట, వేటాడుతున్న రాజు విన్నాడు. బిడ్డపుటాడుగదా అన్న సంతోషంతో వెంటనే రాజ్యానికి తిరిగివచ్చాడు. రాజు తిరిగిరాగానే పెద్దభార్య అతనిగదిరికి వెళ్లి, "మీ చిన్నభార్య రెండు కొయ్య మొద్దుల్ని కన్నడి చూశారా!" అన్నది, ఎంతో విచారపడుతున్నదానిలా. పాపం, రాజు నిజమేగదానని నమ్మాడు. ఆయినా ఏంచేస్తాడు? నాలుగురోజులువిచారించాడు.

తర్వాత ఎలాగైతే నెం అసంగతి మరిచి
పోయి మామూలుగా ఉంటున్నాడు.

ఈక అక్కడ మామిదితోటలో పున్న
పిల్లలసంగతి ఏమైందో తెలుసా? ఒక
అవ్యా ఆ పిల్లల్నిచూసి, వాళ్ళని తీసుకు
పోయి పెంచుకుంటోంది. మంచి ఆహారం
అదీపెట్టి ఎంతో ముద్దుగా పెంచుతోంది.
రోజులు గడిచినకొద్దీ రాజకుమారులిద్దరూ
చక్కగా పెరిగి పెద్దవారైనారు. అదీగాక
కవలపిల్లలు గనక చూసేవాళ్లకి ఎంతో
ముద్దిస్తూండేవారు.

ఇలా అయిదేళ్లు గడిచిపోయానై. ఒక
రోజున ఆ రాజ కుమారులు ఆవ్యని
అదీగారుగదా, “అవ్యా, అవ్యా! మా అష్టా,
నాన్నా ఎక్కడ పున్నారు? వాళ్ళని మాకు
చూపిస్తావా?” అని.

ఆప్యుడు ఆవ్య ఏమని చెప్పిందంటే,
“నాయనలారా, మీతండ్రి ఇంకెవరోకాదు.
ఈపూరి రాజే! మీ తండ్రికి యిద్దరు
భార్యలు. అందులో చిన్నభార్య మీతల్లి.
మీ పెత్తలే మిమ్మల్ని, మీరు పుట్టింగానే
మీ తల్లికి తెలియకుండా తెచ్చి మామిది
తోటలో వదిలిపెట్టి వెళ్లింది. మీ తండ్రితో,
మీ అమ్మకు రెండు కొయ్య మొద్దులు
పుట్టినె అనిచెప్పి మొసంచేసించి. నిజమే
నని అని మీతండ్రి నమ్మాడు. అరోజు
మొదలు నేనే మిమ్మల్ని పెం చు
తున్నాను” అస్తుది.

జడి వినంగానే రాజకుమారులు “అదా
సంగతి” అని, మామూలుగా ఆడుకోటూనికి
వెళ్లిపో యారు. వీళ్ళు ఆడుకునేచోటు
రాజగారి అంతస్థరంనించి బాగా కని
పిస్తూ పుంటుంది. రోజు రాజు వాళ్ళు
అడుకుంటూ పుండటం మేడమీదనించి
చూస్తుండేవాడు. వాళ్ళ ముద్దుమొహలు
కళకళలాడుతూ పుంటే రాజు అలాగే
రెపువాల్చుకుండా చూస్తుండేవాడు.

“ఇంతటి అందాల ముద్దుబిడ్డల్ని కన్న
ఆ తలిదండ్రులెవరో! వాళ్ళు ఏంపుణ్ణించేసి
వీళ్ళని కన్నారోగదా! నాకర్చ యిలా రాసి
పుంది కాబోలు. రెండేభార్య కడుపుతే
పుందిగదా అని ఎంతో ఆశపడ్డాను. ఆ ఆశ
చివరికి నిరాశ అయింది. పైగా రెండు

కొయ్యమొద్దులు పుట్టటి మే మి టి నాకు,
అప్తిష్ఠకు కాకపోతే!" అని ఎంతే విచారించేవాడు.

ఇలాపుండగా ఒకరోజున రాజు పట్టుతేముకుంటూ ఏ కారుగా ఆ తోటలోకి వచ్చాడు. ఇంతలో రాజకుమారు లిద్దరూ ఆచుకుంటూ అక్కడికి వచ్చారు. ఒక పిల్లవాడు ఒక కొయ్య వినుగుని తాడుకట్టి లాగుతున్నాడు. రెండోవాడు ఒక మట్టి వినుగుని లాగుతున్నాడు. కొయ్య వినుగుని లాగుతున్న పిల్లవాడు వినుగుని ఒక నీళ్ళ గుంటుదగిరికి లాప్పుపోయి, "వినుగప్పూ, వినుగమ్మా! నీళ్లుతాగు" అన్నాడు. అది చూసి రెండో పిల్లవాడుకూడా వినుగుని గుంటదగిరికి లాక్కొచ్చి, "వినుగమ్మా,

వినుగమ్మా! నువ్వుకూడా నీళ్లు తాగు" అన్నాడు. ఇదంతా అక్కడపున్న రాజు విన్నాడు విని, వాళ్ళదగ్గరికిచెచ్చి, "అచ్చయిలూ, ఎక్కడన్నా మట్టివినుగలు, కొయ్య వినుగలు నీళ్లుతాగుత య్యా!" అని అడిగాడు.

వెంటనే పిల్లలిద్దరూ ఒక్కసారిగా విమన్నారో తెలుసా? 'ఎందుకు తాగవే? మతితేని రాజకి కొయ్యపిల్లలు పుడితే, కొయ్య వినుగలూ, మట్టి వినుగలూకూడా నీళ్లుతాగుతే' అన్నారు.

పిల్లలిద్దరూ యిలా తెలివిగా సమాధానం చెప్పేపరికి రాజు ఒక్కసారిగా ఆశ్చర్యపోయాడు. వాళ్ళమాటలు రాజుమనస్సుకి బాణాల్లా గుచ్ఛుకున్నాయి. అప్పుడు రాజు విమనుకున్నాడంతే "వీళ్లు చూడబోతే యింకా అయిదేళ్ళన్నా నిండతేదే. నాచిన్న భార్యకు కొయ్యపిల్లలు పుట్టినపంగతి జరిగి అయిదేళ్ళకుపైన అయింది. వీళ్లకి ఆ సంగతి ఎలా తెలిసిపుంటుంది. ఇందులో విదే రహస్యం తప్పకుండా వుంటుంది" అని అనుకుని, రాజు, "అబ్బాయిలూ, మీరుచెప్పింది నిజమే. అయితే మీరు ఎపరి పిల్లలో చెబుతారా?" అని అడిగాడు.

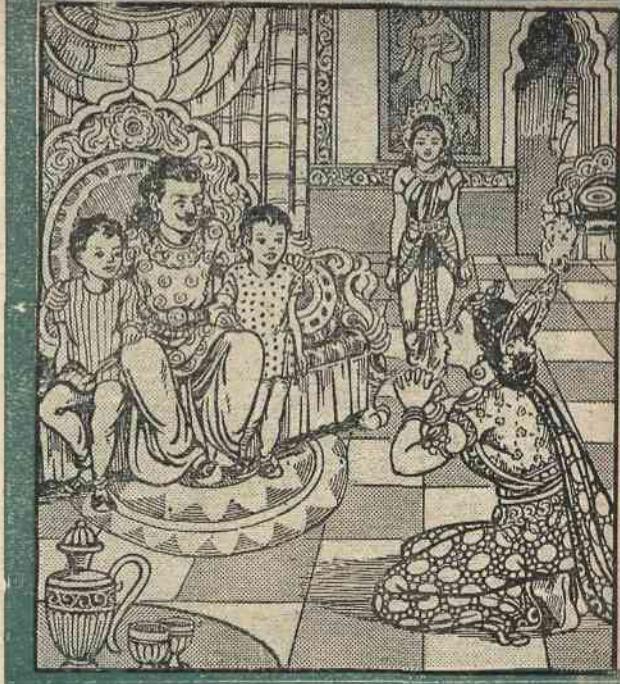
అప్పుడు ఆయిద్దరు పిల్లలూ యిలా అన్నారు - "మేము ఈదేశాన్ని ఏలుతున్న రాజు కొడుకులం. మేము పుట్టినప్పుట్టింది, మమ్మల్ని అయింట్లోపున్న అవ్యాపెంచు

తేంది” అని ఆవ్య యంటవేపు చూపారు.

రాజు వెంటనే అక్కడిగ్గించి ఆవ్య యంటకివచ్చి, అ పెల్లల సంగతంతా అడిగి తెలుసుకున్నాడు. ఇంతలోకి పెల్లలిద్దరూ కూడా యంటకి తిరిగివచ్చారు. రాజుకి వాళ్ళని చూసేసరికి ఎంతే ఆనందం కలిగింది. ఆవ్యచెప్పిందంతా వినెసరికి, పెద్దభార్యచేసిన మొసానికి ఎంతే కోపం పచ్చింది.

వెంటనే అంతః పురానికి తిరిగి వచ్చి పెద్దభార్యని పిలిచాము. రాణివచ్చి రాజువెదుట నిలబడింది. అప్పుడు రాజు, “నాకు కొయ్యపిల్లలు పుట్టినె అని చెప్పావు. అది నిజమా. అబద్ధమా?” అని గడ్డించి అడిగాడు. ఆప్రశ్న వినెసరికి రాణి తెల్ల తోయింది. జరిగిందంతా ఎంతే భయ పడుతూ రాజుకు చెప్పేసింది.

అంతాచెప్పే దివరికి పెద్దగా ఏడవటం మొదత్తెటింది. తర్వాత, రాజు కాళ్ళమీద పడి, తనని క్షమించమని బ్రతిమాలుకుంది. ఇదంతా వింటున్న చిన్న రాణి రాజు వెదటికివచ్చి, పెద్దరాణీని క్షమించమని రాజుని కోరింది. రాజు సరెనని పెద్దరాణీని క్షమించి, “ఇకనించి ఆయినా ఒక్క దగ్గర బెట్టుకొని బ్రతుకు. ఇంకో సారి సన్ముఖాసం చెమ్మాలని ప్రయత్నించావంటే నిన్న ముక్కలు ముక్కలుగా సరికి చారేసాను” అని చెప్పాడు.

తర్వాత ఒక మంచిరోజు చూసి రాజు ఆవ్యనీ, పెల్లల్ని తన అంతఃపురానికి పిలిపించాడు. పెల్లల్ని చూడగానే చిన్నరాణి ఒక్కసారివెళ్లి వాళ్ళని కావిలించుకుంది. తర్వాత ఆవ్యనికూడా రాజుగారి అంతఃపురంలోనే వుండమని కోరారు. ఆవ్య సరెనని అంది. ఆరోజు రాజ్యమంతటా చాటింపువెయించి గొప్ప విందు జరిపారు.

తర్వాత రాజు, రాణి, పెల్లలూ, ఆవ్య సుఖంగా పున్నారు. పెద్దరాణి మాత్రం తలెతుకు తిరగలేక అంతఃపురంలోనే ఒక గదిలో వుంటూ ఎలాగో కాలం వెళ్లబుచ్చు తేంది. అంతటితో కథ కంచికిపెళ్లింది మనం యంటికివచ్చాం.

పీరలక్ష్మీ పెద్దక్కయ్య

[గతనంచిక తరువాయి]

ఔంక తను, ఆక్కడ దక్కుంమీదవేళాడు తున్న పట్టుచీరలో ఒక మంచి జరీ బనారసు చీరతీసి కట్టుకుని, దానిపైన చింపిరిగుడ్డలన్నీ చుట్టుకునె తల విరబోసుకుని, మొహంనిండా పసుపు పూసుకుని, పెద్దకుంభంబోట్టు పెట్టుకుని, ఒక పశ్చాంలో ఒక దివ్య వెలిగించి నెత్తిమీద పెట్టుకుని, వేపమండల్ని హరాలుగాకట్టి, మొడలో వేసుకుని, చెతులో కొన్నిమండలు పట్టుకుని, మహంకాళి రూపంలాగ తయారయింది.

ఇంటిలోపల గడియవేసి దెడ్డి నిచ్చేన వేసుకుని గోడదాకి, తన యింటివేపు బయల్దేరింది వేపమండల్ని పూగించు కుంటూ.

ఈలోపున బాగా చికటపడింది. దెంగ వెంకయ్య ఏంచేస్తున్నాడు యింతసేపు? కొతపెళాం అడిగిందే చాలునని బజారుకి వెళ్లి ఒక దుకాణంకి పొవడం “చాటలు కావాలి” అని అడగడం, చాటలు యిచ్చింతరవాత, “గీటలుగూడా యియ్యండి” అంటే, “గీటలెంటి నిమొహం” అని దుకాణంవాల్లు తన్ని పంపించడం, ఇంకో దుకాణంకి వెళ్లడం, “కొబ్బరికాయ యియ్యండి” అని అడగడం, ఇచ్చిన తరవాత “గిబ్బరికాయకూడా యియ్యండి” అని అంటే, “గిబ్బరికాయ ఏమిటి నీ

మొహం” అని తన్ని పంపించడం, యిట్లా ప్రతిదానికి బాగా తన్నులుతుని, చివరికి దొంగ వెంకయ్య దౌరికిన సామానులు మూట కట్టుకుని బయల్దేరేపుటికి చికటి పడిపోయింది.

మధ్య దేవలో వాడికి ఎదురుగుండా మిఱుక్కు మంటూ ఒక వెలుగూ, ఇటూ అటూ పూగుతూ ఓ నల్లని ఆకారం కన పడింది. “ఓరి బాబో దెయ్యంలాగుంది రోయ్” అని హదిలపోయి నిలబడియాడు. ఆకారం మెల్లిగా వీడివేపే వెస్తాంది. దగ్గరకి రాగానే, మెరిసే బంగారం నగలూ, మొహన పెద్ద కుంభంబోట్టూ అవీచూసి “ఇది దెయ్యంకాదు దేవత రోయ్” అని అనుకుని, “ఇంకేం, నాపంట పండింది. కావల్సినన్ని వరాలడుగుతాను” అని సంతోషించి, సాప్పాంగ నమస్కారం చేశాడు, మహంకాళి వేషంలోపున్న వీరలక్ష్మికి! కాని దొంగ వెంకయ్య వీరలక్ష్మిని ఆవేషంలో గుర్తుపట్టలేదు.

వీరలక్ష్మి, శివంపూనినట్టు యింకా ఇటు అటూ పూగి, భుకర కంఠంతే ఇట్లాలంది: “ఓరి, నీబార్య నేముకి కావల్సినపన్ని తీసుకుని పెచ్చావా?”

“ఒ, తెచ్చాను తల్లి” .అన్నాడు దొంగ వెంకయ్య గజగజ వెణకుతో.

“అవన్నీ నాముందు పెట్టు.”

అన్నీ ముందర పెట్టాడు.

“స రే, గిటికాగ్రయలున్నాయిగాని, గిటికాగ్రయలేవి? పసుపు వుందిగాని, గిసుపువిది?”

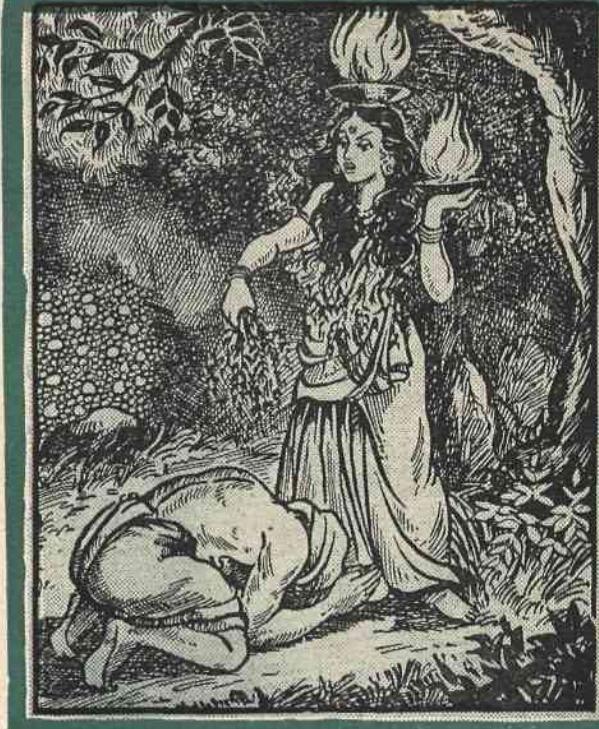
“తల్లి రచించమ్మా, గిటికాగ్రయల కోస మడిగితే, గిటికాగ్రయలేంటిరా, అని చెంప పగలేట్టు కొట్టాడు ఆ దుకాణం ముండాకోడుకు. గిబ్బరికాయల కోస మడిగితేగూడా చెంపకాయలు వేశారు. అందరిచాతా తన్నులుతిని, చివరికి దెరికిన వేవే మూటకట్టుకుని వెస్తున్నాను” అన్నాడు వెంకయ్య.

“తన్న పంపించారా, పాపం! అవి తెకుండా నేము ఎలాగూ చెయ్యటానికి ఏలులేదు. మళ్ళీ వెళ్లి ఆ దుకాణంవాళ్లనే అడుగు. నీవు అడిగినపన్నీ యిచ్చేట్లు పరం యిస్తున్నాను. పోయి అవికూడా తీసుకుని త్వరగా రా” అన్నది మహం కాళి.

“సువ్వు తల్పుకుంటే కానిదుండా తల్లి” అంటూ ఒక్క పరుగున వెళ్లాడు దొంగ వెంకయ్య, తను తచ్చినపన్నీ అక్కడ పదిలిపెట్టి.

వెంకయ్య అటు పోగానే వీరలక్ష్మి అపస్తుపులన్నీ మూటకట్టుకుని అక్కడిక్కించి

చందుమామ

ఇంటిముంచుకు రాగానే లోపల్నించి చుయ్యా, చుయ్యా మనె శబ్దం వినపడింది. అది వినెపుతీకి పాపం వెంకయ్యకి నోరూరింది. తలుపునెట్టాడు. లోపలగడియు వెసిపుంది.

“అప్పు, తలుపు తియ్యావే. నేను వెళ్గా చూసి, సుహ్యా, కొత్త కోడలూ, అప్పుచ్చు లోండుకుని తింటున్నారా” అని తలుపు బాదాడు. ఎపరూ పలకలేదు.

“నాను పెట్టాల్సినుండిమోనని, తలుపు తియ్యకుండా అన్ని మీరే మింగుతున్నారా?” అని అరిచాడు. మళ్ళీ ఎవరూ పలకలేదు. తలుపు కొట్టి, కొట్టి యింక విసిగి తలుపు పగలగట్టి లోపలికి వెళ్లాడు.

“ఒసి దొంగముండా, తడికచాటున కోడలికి మెక్కి పెడుతూ, ఇక్కడే కూచుని పలకన్నా, పలకలేదమిటే! కొత్తకోడలని చూసి అప్పుడే డుంత మిడిసిపాటా.” అని గోడకి అనుకుని కూచున్న తల్లి మొండాన్ని ఒక్క తన్న తన్న తన్నాడు. ఆ మొండం ముండరికి ద్వారింది. తన తల్లికి తల లేక పొపడంచూసి గాభరాపడి, పిచ్చివాడిలాగ ఇల్లంతా తిరగటం మొదలు పెట్టాడు. పాయ్యామీద భయంకరమయిన దృశ్యం కనపడింది. తన తల్లితల దూలానికి కట్టి పుంది. ఒక్కొక్క నెత్తురుబోట్టు బాణాలిలో పడినప్పుడల్లా “చుయ్యా చుయ్యా” మనె శబ్దం.

ఇంతా వీరలక్ష్మి చేసిన మోనమే అని గ్రహించాడు దొంగ వెంకయ్య.

“ఒసి చూయిలమారీ, ఎంతటిదానివే! నేనే ఆనుకుంటే నన్ను మించినదానివి లాగున్నావు. దేవతో కనపడ్డదిగూడా నువ్వే! ఏ దెయ్యామో, దేవతో అని హాశలి పొయినాను. చూసుకో, నిపని పట్టిస్తాను” అని తెట్టుకుంటూ దొంగ వెంకయ్య తన ములాతో పన్నగాలు పన్నాడు.

ఇంక వీరలక్ష్మి, తన పూరి పాలిమేర చెరుకుని ఆక్కడ చెరుషులో స్నానంచేసి, తన భయంకర రూపం తీసేసి, యింటికి వెళ్లింది.

“ఇదేమిటే, ఇట్లూ వెచ్చావు? ఏం జరిగింది? నీ మొగుడెడి?” అని ఆత్రంగా అడిగారు అమె ఆక్కలు.

“అయిన, ముంచుకుపాతున్న వ్యాప హరంమీద, పారుగూరు పెడుతూ, నీ అట్ల తద్ది నేము మీ ఇంట్లోనే చేసుకో అని, యిచ్చి ఇచ్చి నన్ను హరిబయిటదాకా దిగబెట్టి ఆదేవనే ఆయిన పారుగూరు వెళ్లి పొయినారు” అని అబద్ధమాడింది వీరలక్ష్మి. అమె తెచ్చుకున్న సామానూ, కట్టుకున్న చీరా చూసి, ఎంతో సంతోషించారు అమె ఆక్కలు. ప్రైకి అట్లూ అందిగాని లోపల భయంగానే పుంధి వీరలక్ష్మికి, ఏ రాత్రి వెళ్గా దొంగ వెంకయ్య తన ములాతోసహ వెచ్చి, కని తెర్చుకుంటాడని.

(ఇంకాపుంది)

పినినిగొట్టు

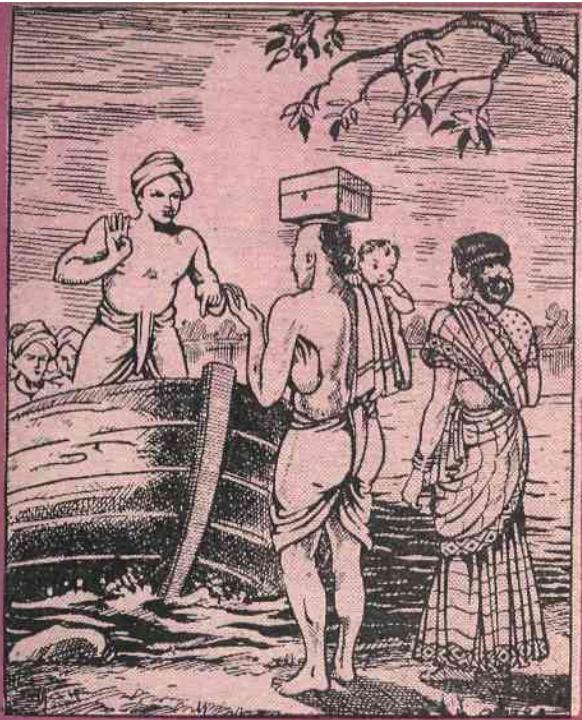
అనగా అనగా ఒక ఊళ్లో ఒక పినినిగొట్టు ఉండివాడు. అతను పడ్డివ్యాపారం మొదలైనవన్నీ చెసి లక్షలాది ధనం గడించాడు. కాని ఏంలాభం? ఏ జన్మానా పిల్లికుడా బిచ్చంవేసిన పాపాన పొతెదు. అందాకా ఎందుకు? తన కడుపుకైనా తినేవాడు కాదు.

ఇట్లో, ఉండగా ఒకనాడు ప్రక్కణ్ణలో ఉన్న తన బంధువుల యింట్లో పెండితీనీ, అందుకు బంధుమిత్ర సహరివారంగా రావలసినదనీ, శుభలేఖవచ్చింది. వచ్చిందే తడవ్వగా మన పినినిగొట్టు యా కరువు లోజులో నాలుగు రోజులు గడిచినా గడిచిందే నమకొని పిల్లాళ్లీ, భార్యనీ, వెంటబెట్టుకొని యింకా పెళ్ళి నాలుగు రోజులు ఉండనగానే అపూరికి బయలుదేరాడు. యించు

మించు పది, చంపిచేసు రోజులు దాకా యింటి ముఖం చూడకుండా ఉండియే ర్మాటుతో బయలుదేరాడు కాబట్టి యింట్లో ఉన్న ఉబ్బాయిప్పగ్గి, నేట్లు, గీట్లు అన్నితినుకొని కట్టకట్టి పెత్తులో పెట్టుకొని, భార్య పుత్రాదుల లతో దారి పట్టాడు పినినిగొట్టు.

బండి ఎక్కుతే బాడు గివ్వాలిగదా అని నెత్తిమీద పెట్టె, చంకలో సంచి, భుజం మీద బుడ్డాళ్లి చేసుకొని భార్య వెంటరాగా బయలుదేరాడు.

పినినిగొట్టు వెళ్లవలసిన పెళ్లివారి ఊరికి వీళ్ళు ఊరికి మధ్య ఉప్పుపేరు ఒకటి అడ్డంగా పాయతేంది. అది వేసవికాలంలో యొంత బక్కచిక్క ఉంటుంది, వర్షాకాలంలో అంత బాగా బలిసి ఉంటుంది. ఆ ఏటిలో జనాన్ని దాటవే య్యడానికి

పాపలాయచ్చి కాలు పెట్టమన్నాడు
పతపలో.

“మనిషికి అజూచొప్పనేగదా పుచ్చుకోం
టున్నావు? నెనూ అలాగే యస్తాను” అని
పైగా బుడ్డాణి కొసరన్నాడు పిసినిగొట్టు.

“యాబేరాలు నాకాడవాగవు. ఎల్లవయ్యా,
ఎక్కువ! ఆ బేడ డబ్బులు నీకాడే
ఉంచుకో. నాలుగు రోజులుపాటు నుట్ట
ముక్కుకొత్తాది” అని గొఱుగుకుంటూ
పొయాడు పెద్దయ్య.

పరే! పిసినిగొట్టు మాత్రం తక్కువా
యేమిటి? దిగువగా ఉన్న మెరకరేపుకు
వెళ్లి యాదివరకు ఉన్న సామాను ఆలాగే
ఉంచుకోని చుట్టుపట్ల ఎవరూ లేకుండా
చూచుకోని మరో చంకలో పెళ్లానెత్తుకోని
విట్టుకి దిగాడు. ఏరు మంచి పడిలో ఉంది.
పాపలా డబ్బులు పారెయ్యలేని వీరిశెట్టి
సగందూరం వెళ్లేసరికి పీకదాకా పీనాసి
వెనక్కుపొవడానికి పీల్క, ముందుకు సాగ
డానికి కాళ్యాతక యింక నుట్టో ఆలోచన
మొదలెట్టాడు. బరువైనా భార్యని పదలేక

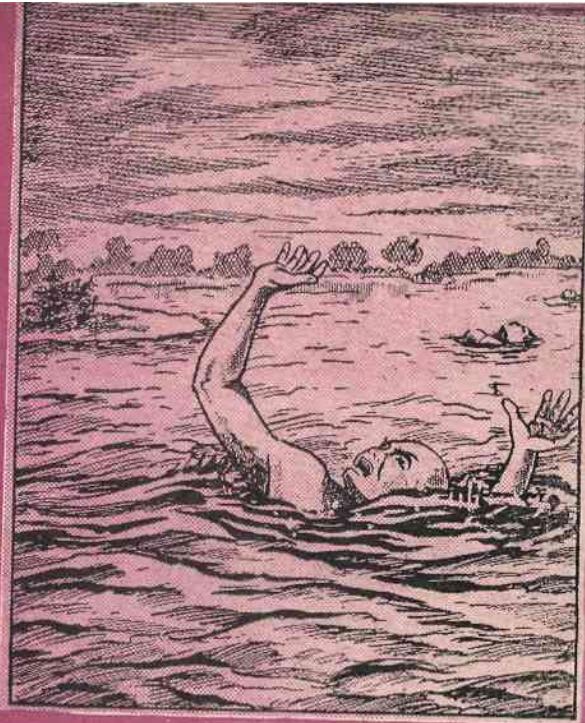
వే నావ వేసుకోన్నాడు పల్లెపెద్దయ్య. మన
పిసినిగొట్టు ఎప్పుడువెళ్లినా దిగే వెళ్లేవాడు
గాని కానిడబ్బు యిచ్చి నాపమీద దాటన
పాపాన పోలేదు.

పిసినిగొట్టు భార్య బిడ్డతో ఏట్టాడుకు
చేరుకున్నాడు. విళ్ని చూడగానే పల్లె
పెద్దయ్యును ఎక్కుడలేని మంట వచ్చింది.
కారణం? ఆయన ఎప్పుడైనా ఓకానిడబ్బు
యిచ్చి దాటితేగా! అడవాళ్నతో ఉన్నాడు
కదా, ఎవరికోసరం యెక్కుతాడనుకోని

“చెటుంటూ ఉంటే కారులు ఎప్పుడైనా
కాస్తుందికదా” అనుకొని బుజంమీవణ్ణను
బుడ్డాణ్ణి కాస్తా గంగపాలు చేసి కొంత
బరువు తగ్గించుకొన్నాడు.

తర్వాత అలాగే మరి కాస్తదూరం
వెళ్లేనరికి ఏరు వడి మరీజాస్తి అయింది.
మర్ల్లి అలోచనలోకి దిగాడు. “డబ్బంటూ
ఉంటే ఎంతమంది పెళ్ళాల్సైనా సంపా
దించవచ్చు” అనుకొని పెళ్ళాన్ని కాస్తా
విటికొప్పగించాడు.

జంక మిగిలింది నెత్తిన పెట్టె, చంకలో
ఉబ్బుసంచి. ఇకదాటవలసినదికూడా అట్టే
ఉన్నట్టు కనిపించకపోపడంచేతముందుకు
సాగడమే మంచిదసుకున్నాడు. కాని విటి
వేగం హెచ్చసాగింది. యాసారి ఆ డబ్బు
సంచి, పెట్టెకూడా బరువే అయినే. “బ్రతి
కుంటే బలు సాకు తినే చ్చు ముందు
ప్రాణాలు చూచుకోవా”లనుకొని గత్యం
తరంలేక ఆడబ్బుసంచి, పెట్టె కాస్తా విట్లో
జారవిధిచాడు. యంక మిగిలింది వీరిశెట్లి.
భగవంతుడు లేదూ?

పాపలాడబ్బులు యిచ్చి పడవెళ్ల లేక
రెండు ప్రాణాలు ఏటి కొప్పగించిన
పిసినిగొట్టును మాత్రం బ్రతకనిస్తాడా
భగవంతుడు ?

మరి కాస్త దూరం వెళ్లేనరికి అతను
అయిసంతో మరి. యాదలేక తనుకూడా
వాళ్ళతోబాటే ఏటి గర్ఖంలోకి వెరిగాడు.

చూచారూ ! తమ్ముళ్లూ ! పిసినిగొట్టు
పెళ్లి ప్రయాణ మేఘందో ?
పెట్టువాళ్ళైన తరువాత మీరుమాత్రం ఆలా
పిసినిగొట్టుల్లా ఉండకండేం.

అమృతులీ - నాన్నపులీ

అనగా అనగా ఒక అడవిలో అమృతులీ నాన్నపులీ పుండెవి. వాటికి మూడుపెల్లలు. మూడవ పెల్ల పుట్టిన కొద్దినెలలకే నాన్న పులికి పెద్దజబ్బు చేసింది. ఒకరోజున తన ముగ్గురు పెల్లల్ని దగ్గరకు పెలచి

నాన్నపులి యిలా చెప్పింది:

“నేను యా కేణానే మరుకొనే చచ్చి పోతాను. నేను చచ్చిపోయే ముందు మీకు కొన్ని విషయాలు చెప్పాలి. ఇవి మీరు ఎప్పుడూ మరచిపోకూడదు.

“అరబ్బు సామ్రాజ్యానికి మం రాజులం. విర్య కౌర్యాలకి మనజాతి పుట్టి నిల్లు. ఈ కొననుండి ఆ కొనవరకు యథేచ్చగా అరబ్బంలో సంచరిస్తూ, ఇషం పచ్చిన జంతువుల్ని వెట్టాడ్తా ఉంటాము కాని “మనిషి” అనే మృగం ఒకట మీకు తెలియనిది పుంది. ఆది చాలా జిత్తులమారి, శక్తిగలదిని. అమనిషిజోలికి మీరెప్పుడూ పోవద్దు. మనిషి చుట్టు

ప్రక్కల పున్నాడూ అని మీరు ఎప్పుడైనా గ్రహిసే ఆప్రాంతాలనుండి యాతర చోట్లకు తెలగిపొంది. ఇదే మీకు నా ఆఖరిసలహా.” ఈమాటలు చెప్పు నాన్నపులి ప్రాణాలు వదలిపెట్టింది.

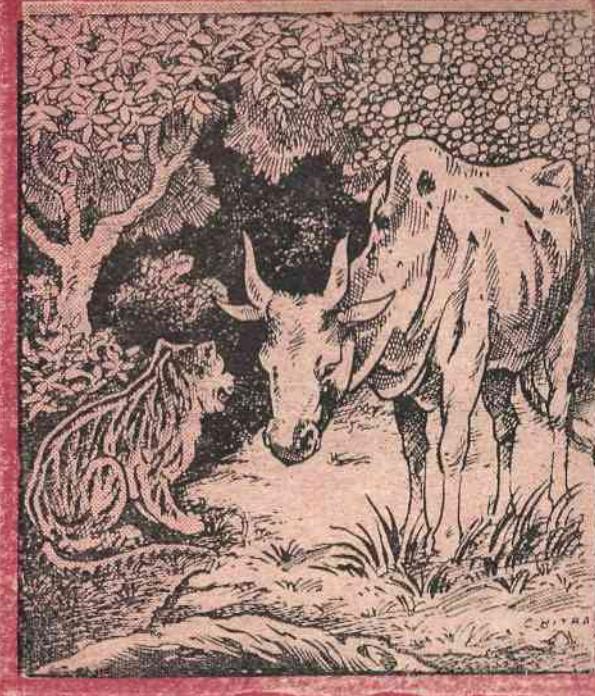
చాలా కాలంపరకు నాన్నపులి చెప్పిన సలహాప్రకారం పులిపిల్లలు మూడు నడుచుకుంటూ పచ్చాయి. వాటికి రోజుకావలసిన ఆహారంకోసం అడవిపందులు, జింకలు, లేట్లు మొదలైనవాటిని వెట్టాడి తినేవి. కాని వినేదంకోసం అయి నా మనిషిని వెట్టాడాలి అనే .ఆలోచన ఆవి మనస్సులోకి రానిచ్చేవికావు. ఆ చుట్టు పట్ల ఎక్కుడైనా సరసంచారం పున్నట్లు తెలుసే ఆచోటువిడిచి దూరంగా పొయేవి.

పులిపిల్లలు మూటలోనూ చిన్నడైన తమ్ముడుపులికి మాత్రం తండ్రిచెప్పి పొయిన సలహాలో నమ్మకం రోజు రోజుకి తగ్గిపొపటం ప్రారంభించింది. అన్నపులు లిద్దరికన్నా తమ్ముడు పులికి స్వతంత్రపు

ఆలోచనా, సాహసమూ ఎక్కువ. కాస్త పెద్దదై కండలు గట్టపడగానే, తండ్రి ఎంతో భయంకరంగా వర్షించిన మనిషి-మృగాన్ని వెతికి వేటాడాలన్న ప్రభలవైన కోర్కె తమ్ముడు పులి మరస్తులో కలిగింది. ఈ దురాలోచన మనస్సులో ఎప్పుడైతే ప్రపచేశించిందో, ఆ కొలామే మనిషిని వెతకడానికి అడవి నరి హద్దు ప్రాంత్రాలకి తల్లిపొవాలని తమ్ముడుపులి నిశ్చయించుకుంది.

ఈ సంగతి అన్నపులులు తెలుసుకొని ఆలా జరగకుండా ఆపాలని తమ్ముడు పులిని అనేక విధాల బుజ్జగిస్తూ బ్రతి మాలనై. చచ్చిపాతూ తండ్రిచెప్పిన ఉప దేశాన్ని జ్ఞాపకంచేశాయి. ఎన్నివిధాల నచ్చ చెప్పాలని ప్రయత్నంచేసినా తమ్ముడుపులి ‘ససేమిరా నా పట్టును విడవను. మనిషి అంతు నేను తెలుసుకోవాలి’ అంది. ఇంక చెప్పేది, చేసేది ఏమిలేక అమ్ముపులీ అన్న పులులూ తమ్ముడుపులిని దాని కర్మానికి దాన్ని వేదిలేశాయి.

అంతు తెలుసుకోవాలి, వేటాడాలి అన్న యోచనెతప్ప తమ్ముడుపులి ‘మనిషిని ఎప్పుడూ చూడనెలేదు. అందువల్ల మనిషి

లక్ష్మాలు ఎలాగ్గొనా ముందుగా తెలుసు కోవాలనుకుంది. వెళ్లా వెళ్లా వుండగా కొంతదూరంలో ఒక ముసలి ఎద్దు బంటి నిండా వాతలు, దెబ్బలు గుర్తులతే, బక్కి చిక్కి, పచ్చిక మేస్తూ కనిపించింది. తమ్ముడుపులి దగ్గిరికివెళ్లి “ఇదుగో-బక్కి సారి తల ఎత్తు. మనిషంటారు. నువ్వేనా?” అసి అడిగింది.

“అప్పే - నెనుకాదు. చాపుకి సిద్ధంగా పున్న ఒక ముసలి ఎద్దునినెను. మనిషితో నికెంపని?” అంది బక్కిచిక్కిన ఎద్దు.

“మరెంతెడు. మనిషిని వేటాడి, మాంసం రుచిచూడాలనుంది” అంది తమ్ముడుపులి.

చంద్రమామ

“అమ్మయ్యా! మనిషిని వేటాడటమే. యిటువంచి ఏచ్చి ఏచ్చి అలోచనల్ని కట్టిపెట్టు. నా స్తితి ఎట్లా పుండె చూడు! దీనికంతటకి ఎపరు కారణ మను కున్నావ? మనిషే! నాచేత బాగా చాకీరి చేయించుకున్నంత తాలం చేయించుకుని నేనుముసలిదానినైపనిపాటులకుపనికిరాపని తోచగానే సన్ను యా అడవిలోక తోత కాడు. స్వార్థం, తెలివతో గూడిన బలం కల జంతుపు మనిషితప్ప యింకొకటి ఉండబోదు. మనిషిబోలికి పొవద్దని నా సలహో” అంది లక్ష్మిచిక్కిన ఎద్దు.

* * * * *

తమ్ముడుపులికి యా మాటలు వింతే సమ్మయపచ్చింది. మరి కొంత దూరం పొగా ఒక ముసలి వినుగు చర్చం వె ఈంతా వెళ్లాడుతూ ఒంటరిగా కన్నించింది.

తమ్ముడుపులి ఈగి “మనిషంటారు. మవ్వేనా?” అని వినుగును అడిగింది.

వినుగు చెటల్లాంటి చెప్పల్ని ఆడిస్తూ “అబ్బే! నేను చాపుక సెద్దంగాపున్న ఏను గుని. నీకు మనిషితో ఏం పనే నేను తెలుపుకోపచ్చా?” అంది.

“ఓి, దానికేం... మరెంతేదు. నాకు మనిషిని వేటాడాలని పుత్రుహం. అందు కోసమే బయలుదేరాను.” అన్నది తమ్ముడు పులి. ఈ మాటలు విని వినుగు తన తెండాన్ని పూపుకుంటూ యాట్లా చెప్పింది.

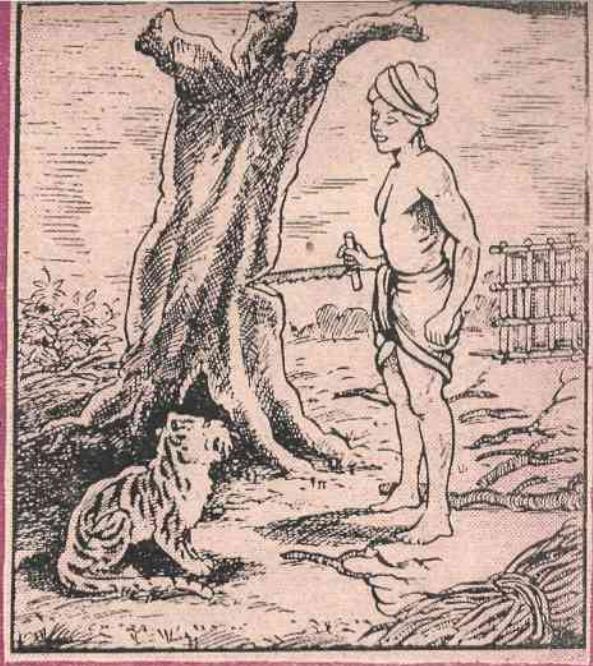
“మంచిదానివి... నీకు పాయ్యేకాలం పచ్చింది కాబట్టే యిటువంచి దురాలోచన తత్త్వింది. చాలుచాలు. బ్రతికి బాగుండా లంతే వెనకిక్కివెళ్లు. మాశావా ఇప్పటి నా స్తితికి మనిషే కారణం. నే సూప్యమ్ములో మదింది. నా అంత బల పంతులూ, నన్ను ఎదిరించగల వాళ్లా ఎవ్వరూ లేరని విర్మిగేదాన్ని. అరజ్యం అంతా విష్ణులవిదిగా సంచరించేదాన్ని. కాని ఏం లాభం. నువ్వు వెడకి వేటాడా లనుకుంటున్న మనిషే సన్ను గోతులో దించాడు. మచ్చిక చేశాడు. నావల్ల తనకు

ఆసుకూలమైన పసులన్నీ చెయించుకునే వాడు. నాలో టిపిక ఉన్నంత కాలం నేను తిన్నంతా యిచ్చేవాడు. నేను ముసలిదానినై పనికిరానని తేచగానే అడుపుల్లోకి తేలేశాడు. మనిషికస్తుస్వలాభి, నేర్పరీ యింకొక జంతువు యాస్పిటోనే ఘండు. నామాట విని, నుప్పు యా అలోచన వదలిపెట్టు.” అంది.

తమ్ముడు పులిక ముసలి వినుగు చెప్పింది ఏమీ నచ్చలా. పైగా బక్క చిక్కిన ఎధూ, ముసలి వినుగూ చెప్పిన సంగతులు విన్న తర్వాత మనిషిని వేకూడా లన్న కోరిక మరింత ఎక్కువైంది.

కొంతదూరం వెళ్లగా దూరాన రంపంతే చెఱ్లని కోస్తున్న శబ్దం వినపడింది. ఆ శబ్దం విని, ఆ వైపుకే అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ తమ్ముడుపులి నడిచింది. అక్కడ ఒక పెద్ద చెట్టుని రంపంతే కోస్తు ఒక కట్టలుకొట్టేవాడు కనిపించాడు. తమ్ముడుపులి అతనిదగ్గరకువెళ్లి అతనివైపు ఎగాదిగా చూచి “కాస్త పని కట్టపెట్ట నా మాటకు జవాబుచేయ్య. మనిషంటారు, నువ్వేనే?” అంది.

ఆ కట్టలు కొట్టే మనిషి, రంపాన్ని నిలిపి, తమ్ముడుపులివైపు తిరిగి “ఆ నేనే మనిషంటే. నాతో నీకేంపని?” అన్నాడు.

ఈ మాటలు వినేసరికి తమ్ముడుపులికి చెప్పలేనంత సంతోషం కలిగింది, ఇన్ని రోజులకి తను వెతుకుతుప్ప మనిషి జంతువు కనిపించాడని.

“నీకేనమే వెతుకుతున్నాను. నిన్న చంపి, నీ మాంసం తినాలి” అంది.

“పాపం అట్టగా. నుప్పు వ్యాప్తి పిచ్చి దానివిల్గా వున్నావే. ఒక పులిచేత వచ్చే టంత బలహీను డనుకున్నావా మని షంటే!” అన్నాడు కట్టలుకొట్టేవాడు.

తమ్ముడుపులి పెద్దపెట్టుగా నవ్వి “నిస్సు చూస్తేనే తెలుస్తాంది, ఎంత బల పంతుడివే” అంది.

“నా బలాన్ని గురించి నీకింకా ఏమి తెలియదన్నమాట. అలాగైతే నా వెంటరా, చూపిస్తాను” అన్నాడు ఆ మనిషి.

తమ్ముడుపులి పరెనని ఆతని వెంట పడవసాగింది. కొంత దూరాన కొయ్యే దుంగలతో కట్టబడిన చిన్న యింటిని చూపిస్తూ ఆ మనిషి “ఆదిచూశావా! దాన్ని యిల్ల ఆంటారు. నేను కట్టాను. అందులో పుంటే ఎండ, వాన, చలి నన్ను ఏమి చెయ్యాలేవు. మీ పంగళి, ఆలా కాదు. అటువంటి యిల్లకట్టుకొని ఎండని, వానని, చలిని ఎదిరించలేసప్పుడు మీకు ఎంత బిలంపుండి ఏ మి లా భం!” అంటూనే యింట్లోకి వెళ్లి తలుపు లోపల ఘుడియ వేసుకున్నాడు.

మనిషి చెప్పిన మాటలు వినెసరికి తమ్ముడుపులికి తగని కొపంచవచ్చింది. ఆ కొపం పట్టలేక యిట్లా అంది. “నేను యూ ఆరణ్యానికట్లా రాజుని. నా కన్న బిలవంతులు ఎవరూ పుండరు. నా శరీరం

ఎంత అందంగా పుందో చూడు! ఇంత అందం, బలం కలిగిన నేనె ఆ యింట్లో ఉండాలి.నేను పుంటేనే ఆ యింటికి శోభ. నీవంటి బలహీనపు జంతువ ఆ యింట్లో పుండకూడదు. నుప్పులయితికివచ్చి యిల్ల నాకు అప్పచెప్పకపోతే చూసుకో ఏమి చేస్తానే” అని గర్జించింది తమ్ముడుపులి.

అప్పుడు ఆ కట్టెలు కొట్టేచూడు తలుపు తెరుచుకొని బయటికివచ్చి “నుప్పు చెప్పిన దంతా నిజం...ఈ యింట్లో నువ్వే పుండ టానికి తగినదానివి” అన్నాడు.

తమ్ముడుపులి వెంటనేయింట్లో ప్రవేశించి అరణ్యం అంతా ప్రతిధ్వనించేలాగు బిగ్గిరిగా గర్జించింది. కట్టెలు కొట్టే మనిషి తలుపుకు బైటగొళ్ళించెట్టి తన దారిని తాను వెళ్లిపోయాడు.

పొపం, తమ్ముడుపులి ఏం చేసుంది? బైటికి రాలేక అందులోనే పుండిపోయింది. ఆలా తిండి నీళ్లూలేకుండా నాలుగురోజులు పుండి అందులోనే చనిపోయింది.

ంరుజవానీకితగ్ నేకరు

ఒక పూళ్లో భీమయ్య అనె ఒక పురుషుడుండే వాడు. అతను తానింత తిని ఒకరికింత పెట్టి ఎరుగడు. అతనంతు ఎవ్వరికి గిట్టదు. ఆ పూళ్లోకంతా అతనిదే పెద్ద కొట్టు. ఆ కొట్టు కంటటికి ఒక క్రైడే నౌకరును వుండు కుని వ్యాపారం చేసేవాడు. కొట్టుకి శాపల సిన సామానులు తెచ్చుకోవాలంతే పక్క గ్రామానికి వెళ్ళాయిలని వుండేది. ఆ గ్రామానికి వెళ్లే దారిలో ఒక చిట్టుదివి కూడా వుంది. ఆడవిగుండా పోవాలంతే జొంగల భయం ఎక్కువ. అందుచేత భీమయ్య కొట్టుకి శాపలసిన సామగ్రి కొనుకోవాలనుకున్నప్పుడు తన నౌకరునుకూడా వెంట తీసుకుని వెళ్లేవాడు. పగటిపూట టొంగల భయం వుండదుకాబట్టి ఎప్పుడు వెళ్లిన పగటిపూటే వెళ్లి పనులు ముగించుకుని

సాయంత్రానిక ల్లా యింటికి తిరిగి వచ్చేవాడు.

ఒకరోజు భీమయ్య తొందర పనుల మీద ప్రక్కగ్రామానికి పొవాల్ని వచ్చింది. కొట్టు మూనెసరికి మధ్యహ్నం వన్నెండు గంటలు దాటిపోయింది. ఎలాగైనా ఆరోజు వెళ్లుక తప్పదు. నౌకరును వెంటబెట్టుకుని చరచరమని నడిచి వెళ్లుతున్నారు.

పూరుదాటి అడిదిదారి బట్టెసరికి ప్రాట్టుగూకి దొయింది కూడాను. ఒకరి మొహం యింకోకరికి కనిపించనంత చీకటి. ఇంకేం! భీమయ్యకు చీకట్టే ప్రయాణం సాగించడం అసలే అలవాటులెదు. బిక్క మొహం వేసుకుని నౌకరుతే "అబ్బాయి! ఎలాగో చీకటికూడా పడింది. ఇకపైన నడిచి వెళ్లడ మనెది ఇప్పట్లో ఇరిగే పనికాదు

ఇప్పుడు తిరిగి ఇంటికి పాపటమూ అంత మంచివనికాదు. నాదగ్గిర వెయ్యి రూపా యిలదాకా ఉబ్బుంది. ఈ ఆడవిలో దొంగల భయం ఎక్కువట! నేను ఆ మూల ఒక పాయ మరుగుస ధాక్కని పడుకుంటాను. నువ్వుమాత్రం ఈ రసామిదే తెల్లవారేడాకా మేలుకొని పడుకో. తెల్లవారగానే యిద్దరం ఐ యలు దేరి పాదాం,” అని చెప్పి పైకింగు లోనించి ఒక పాపలాబిళ్లతిసి నౌకరు చేతులో పెట్టాడు. నేరుతెరిచి అడిగితేనే కానిఉబ్బి యిచ్చేవాడు కాదు. అలాం టి ది యిప్పుడు ఆడగళుండానే పాపలాకాసు యిచ్చేసరిక నౌకరు లోలోపల మురిసిపోయాడు. చీకట్టో తెల్లనాటం తళ తళా మెరిసిపోతోంది. సరేనని నౌకరు దారి కడ్డంగా పడుకుని నిద్రపోయాడు. భీమయ్య అటువైపు పాదలచాటున పడుకుని దిక్కులు చూస్తున్నాడు.

ఇంతలో ఆ దారిన దొంగల చప్పుడు వినిపించింది. దారికి ఆడ్డంగా పడుకున్న నౌకరు చప్పున కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

○ దొంగలు చీకట్టో ఒకరి వెంటది ఒకరు వెళ్ళుతూ నౌకరుమిద అడుగువేతారు. అయినా నౌకరు కదలక మెదలక పడుకునే పున్నాడు. అందులో ఒకదొంగ “బరేయో! యిదమిటో పెట్ట కొయ్యుమెద్దులాగుంది, అపతలికి లాగండ్రూ” అని కేకవేశాడు.

నౌకరుకు భయంవేసి “నేను కొయ్యు మెద్దూ కాదు, గియ్యుమెద్దూ కాదు-ఇదుగో చూడండి, నాదగ్గిర పాపలాబిళ్ల పుంది - నేను నిజంగా మనిషినే” అని పడుకునే చెప్పాడు.

ఇది వినెసరిక దొంగలంతా పొగ్గ చీకట్టో నౌకరుపు తన్ని ఆ పాపలాబిళ్ల కాస్త కాజేశారు. నౌకరుకు కాళ్ళు పణికిపోయి “నన్ను కొడితే మీకేం లాభం? అదుగో ఆ పాదలచాటున పడుకున్నాయనను కొఱ్ఱినా బోలెడంత ఉప్పొస్తుంది” అన్నాడు.

వెంటనే దొంగలు నౌకరును పదిలిపెట్టి పాదలచాటున ధాక్కన్న భీమయ్యను పట్టుకుని చాపుభాది అతని దగ్గరున్న

○

దబ్బంతా గుంజాకుని వెళ్లిపోయారు. నెనె తని మీరుమాత్రం పూరికి పుండటం భిమయ్య దెబ్బలకు తాళలేక కుయ్యా ధర్మమా! అందుకని మీకూ కాన్త వడ్డించ మొర్రో మంటూ రస్తావేపుకు పచ్చాడు. మన్నాను. డబ్బుపొతె హిదాపోయింది. అక్కడే పున్న నౌకరు భీమయ్యను ఇక మనం ఇంటికి వెళ్లేమార్గం చూడండి ఓదారు స్తు ఏపు పైన దుమ్మంతా బొబూ” అని బ్రతిమాలాడు.

దులిపాడు.

భీమయ్యకు నౌకరుమీద పట్టలేనంత కోపంవచ్చి, “పోయేయి! నువ్వు చచ్చేవాడివి చాపక నా సంగతి ఎందుకు చెప్పావురా?” అని అడిగాడు.

“బలే బాగానేపుంది మీన్యాయం! అంతా

భీమయ్యకు వెరే మార్గం లేక కాళ్లు ఈడ్చుకుంటూ నౌకరుతో యింటిదారి పట్టాడు. తన యజ మాని పిసినిగొట్టు తనానికి తగినశాస్త్రి జిరిగిందని నౌకరు ఉఱ్ఱొవాళ్లందరితో ఈ సంగతి చెప్పి భీమయ్యను చాలా అవమాన పరిచాడు.

చెవిటి

ఆయి తే గొల్లవాడి కేక బ్రాహ్మణు
వింటేగా? గొల్లవాడికి పుట్టెడు చెపుడయితే,
బ్రాహ్మణికి రెండుపుట్లు చెపుడు.

మళ్ళీ గొల్లవాడు తిరిగిపచ్చే సమయా
నికి బ్రాహ్మణు ఆకులు కోసుకుని మరి
చెట్టు దిగిపస్తున్నాడు. గొల్లవాడు తన
మంద అంతా ఉండటంచూసి సంతో
షించి, అన్న ప్రకారం ఒకకుంటిమేకను
తీసుకుని, ‘ఇదుగో, బాపనయ్యా! నేనిస్తా
నన్న ప్రకారం ఈంటిమేక నిచ్చేస్తున్నాను.
పట్టుకెట్టు,’ అన్నాడు.

గొల్లవాడు కుంటిమేకను తచ్చి తన
మొహంమీద పెట్టటంచూసి బ్రాహ్మణు,
“నీ మేకగొడవ నాకేం తలీదు, భా!” అని
కసిరాడు.

“అయ్యో బాబో! నీకు కుంటిమేక నిస్తా
నని మొదటి చెప్పాను. నేనెం ఆడి తప్పే
వాణిగాను. ఇదుగో కుంటిమేక!” అని
గొల్లవాడు దాని కుంటికాలు బ్రాహ్మణికి
చూపించాడు.

“ఇది మరియగుంది! నేనెక్కుడే చెట్టు
మీద ఉన్నవాణి. నీ మేకకాలు నెనెట్లా
విరగ్గొడతాను?” అన్నాడు బ్రాహ్మణు.

బ్రాహ్మణిమాటలు గొల్లవాడికి గొల్లవాడి
మాటలు బ్రాహ్మణికితలయలేదు. బ్రాహ్మణు

ఒక ఇంగో ఒక గొల్లవా దుండేవాడు.
వాడికి పుట్టెడు చెపుడు. ఒకవాడు వాడు
అడవిలో గొర్రెలు కాస్తాండగా ఇంటికి
వెళ్ళవలిసి వచ్చింది. తాను ఇంటికివెళ్తు
మంద నెవరుచూస్తారు?

ఇంతలో ఒక మరిచెట్టుమీద ఆకులు
కోస్తూ ఒకబ్రాహ్మణు గొల్లవాడికి కనిపిం
చాడు. గొల్లవాడికి బ్రాహ్మణ లేచివచ్చింది.

“ఇదుగో, బాపనయ్యా! నే నింటికి
పోయి ఇప్పుడే వస్తాను. నేనెచ్చేదాకా
నామందని చూస్తుంటివా, సీకో కుంటి
మేక నిమ్మకుంటాను.” అని బ్రాహ్మణిని
కేకపెట్టి గొల్లవా డింబికివెళ్ళాడు.

మేళం

చాలా అశాపాతకుడై మంచిచేక నిష్టుంటున్నా ఉనుకున్నాడు గొల్లవాడు. మేక కాలు తానే విరగొట్టాడని గొల్లవాడంటున్నట్టు బ్రాహ్మణుడికి అనుమతానం. ఇద్దరూ వాడనలోకి దిగారు.

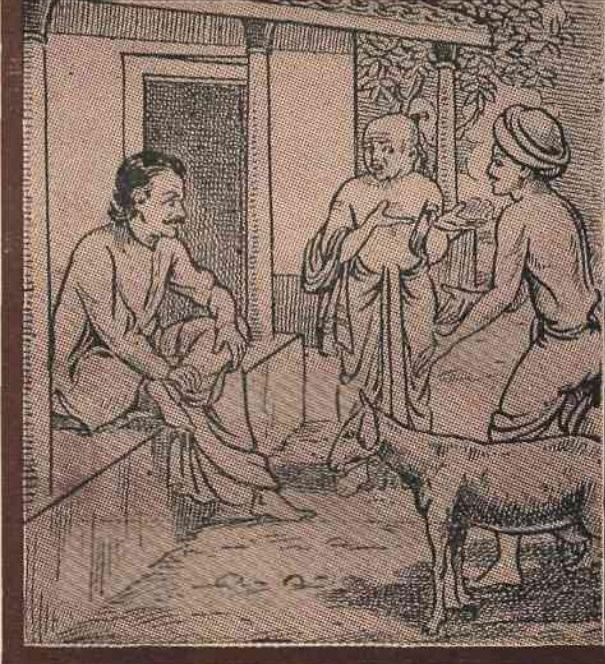
“కావలినై ఈ కుంటమేకను పట్టుక్కల్లు, మంచి మేకను చచ్చినా ఇవ్వసు!” అని గొల్లవాడూ, “ముఖు మూరువెప్పు, లక్ష చెప్పు, నీ మేక కాలు నేను విరగొట్టిలేదు.” అని బ్రాహ్మణుడూ తగాదా పదుతూ మునసబుగా రింటివెపు వెళ్ళారు.

మునసబుగా రింటోకూడా ఆ నాడు చాలా అల్లరిగాఉంది. అయిన పొద్దునలేచి పెళ్ళాంతే పొట్టాడి ఆమెను ఛదామడాతిట్టి అన్నం తినసని భిష్మించుకునివచ్చి చిధి అరుగుమీద కూచున్నాడు.

సరగ్గా యిదే సమమానికి గొల్లవాడూ బ్రాహ్మణుడు ఆయన దగ్గరికి వెళ్ళారు.

“చూదండి, మునసబుగారూ! ఈ బ్రాహ్మణిడి కామాత్రా న్యాయం ఉంచక్కా?” అని గొల్లవాడు తరుకథంతా అంతా చెప్పాడు.

మునసబుగారు మెంహం మటమటలాట్టుకుంటూ గొల్లవాడు చెప్పినదంతా దిని బ్రాహ్మణుడికేసి చూశాడు.

తనమీద గొల్లవాడు లేనిహాని భిర్మారు చేసి ఆముసకు తరమీద కోపంతెప్పించాడని అనుమతానంవేసి బ్రాహ్మణు పొద్దున్నే తను తెచినది లగాయతు జరిగిందంతాజాలిగాలిపేటట్టుగా చెప్పాడు.

కానీ ఇదంతా ఎవరువిన్నారూ? గొల్లవాడికి పుట్టి, బ్రాహ్మణుడికి రెండుపుట్లు చెపుడయితే మునసబుకి మూడుపుట్లు చెపుడు!

అంతావిని ఆఖరుకు “మీరు వెయ్యి చెప్పండి, లక్షచెప్పండి, నేనుమాత్రం దానిచెతి పచ్చి మంచినిశ్శు తాగిజెప్పాట్,” అన్నాడు మునసబు.

వాతావీ -

వూర్యం వాతాపి, ఇల్యులుడు అని యిద్దరు రాజుసులు వుండేవారు. వీళ్లిద్దరూ అన్న దమ్ములు. పెద్దవాడు ఇల్యులుడు, చిన్న వాడు వాతాపి.

వీళ్లు దారిన పాయ్యి బాటసారులను మోసగించి జీవించేవారు. వాళ్ళు మోస గించే విధంకూడా చాలా గమ్మతుగా వుండేది. వాళ్ళ వాకిబిముందుగా ఎవరైనా వస్తున్న, అలికిడి అయిందంతే వెంటనే వాతాపి దిట్టంగా బలిసిన పొట్టులుగా మారిపొయేవాడు. ఇల్యులుడు ఆపొట్టులను వాకిట్లో కట్టేసేవాడు. ఎవరైనా బాటసారి

అటు రాగేనే, "మాంచి పొట్టులుమాంసంతే భోజనం, బాబయ్యా. చాలా చోక" అని ఇల్యులుడు అతన్ని పిలిచేవాడు. నిజమే గదా అని బాటసారి ఆశపది లోపలికి చచ్చేవాడు. ఇల్యులుడు పొట్టులును నరికి కూర వండి, బాటసారికి కడుపునిండా పెట్టేవాడు. బాటసారికూడా చాలా సంతోషించి తన దారిన వాళ్ళుటానికి బయలుదేరేవాడు. ఇంతలో ఇల్యులుడు ముందుగానే వాకిట్లోకి వచ్చి "వాతాపి, ఒకసారి బైటికిరా" అని కేకవెసేవాడు. ఇల్యులుడు యిలా కేకవెయ్యగానే బాటసారి కడుపులో గబగబ లాడేది. ఉన్నట్లుండి వాతాపి బాటసారి పొట్ట చీల్చుకుని బైటి కచ్చేవాడు. పాపం, బాటసారి వనిపియే వాడు. వెంటనే అన్నదమ్ము లిద్దరూ చెరి ఆ బాటసారిని చీల్చుకుని తినేవారు. ఇట్లా అమాయకపు బాటసార్లను మోసంచేసి ఆ రాజుసు లిద్దరూ జీవిస్తుండేవాళ్ళు.

ఇలావుండగా ఒక రోజున ఆగస్టు మహిని ఆ దారిన పోతున్నాడు. అతను ఆగస్టుడని, పాపం మన రాజుసులకు తెలియదు. అందరిలాగే యితనూ ఒక బాటసారె సనుకుని వాతాపి వెంటనే

- ఇల్పులుడు

పొత్తెలుగా మారిపోయాడు. అందర్ని పల్చి నట్టే అతన్ను ఇల్పలుడు లోపలికిపిలిచాడు.

ఆగస్టుడు లోపలికి వచ్చాడు. ఇల్లవ్వ
లుడు ఎప్పటిలాగానే హాస్టేలు రూపంలో
ఉన్న వాతావరిని నరికి కమ్ముగా కూరవంది
పెట్టాడు. అగస్టుడుకూడా కడుపునింటా
తిని బయలుదేరినోయాడు.

ఇంతలో కడుపులో గటగటలాడు
తుస్తుట్టు అగస్త్యుడికి తేచింది. మహాముని
గడ్డా! అందువేత తన దివ్యదృష్టివల్ల కడు
పులో వాతాపి పుస్తుట్టూ, యిందంతా ఆ
రాక్షసులు తనని చేసిన మోసమనీ అగ
స్త్యాయు తెలుసుకున్నాడు. అంతేగాకుండా
జల్వులుడు ‘వాతాపి, ఒకసారి బైటికిరా’
అని కేక వెయ్యియో తున్నాడని కూడా
అగస్త్యాయు గ్రహించాడు. అందుకని
వెంటనే అగస్త్యాయు తన పాటమిద చేతిత్తే
రాచుకుంటూ, “వాతాపి, జీర్ణం” అన్నాడు.
అగస్త్యుడిమాటలు అనగానే లోపలవున్న
వాతాపి, పాపం, లోపలివాడు లోపలే
జీర్ణించిపోయాడు.

పొపం తమ్ముడు కానీ అగ్న్యది
కడుపులో జీర్ణించిపోయిన సంగతి ఇలవ
ఖుడి కేం తెలుసు? అందుకని ఇల్లులుడు

మామూలుగా “వాతావ ఒకసారి బైటికర” అని కెకవేశాడు. కాని వాతావ రాలేదు. మళ్ళీ కెకవేశాడు. ఊహు, రాలేదు. “విమిటా సంగతి” అని ఆలోచించసాగాడు.

ఆప్యాడు అగస్త్యుడు తను “వాతాపి జీర్ణం” అని పాటుమీద రాచుకున్న సంగతి బెటుబెట్టి తనదారిన వెళ్లిపోయాడు.

తను యితరులను మోసంచెయ్యి
దలుచుకున్నందుకు తనకే మోసం జరి
గిందిగదా అని ఇల్పయిలుతు చాల విచా
రించాడు. అంతటితో కథ కంచికవెళ్లింది,
మన మొంటికి వచ్చాం.

గయ్యాళిభార్య గడుసుభర్త

పూర్వం బోర్డరుపాలెమనే గ్రామంలో పేరినాస్తులనే బ్రాహ్మడిక డుండేవాడు. తతని కోగయ్యాళిభార్య ఉంది. అమెపేరు పేరమ్మ, శాస్తులుగారు తన సంపాదనంతా తచ్చి ఆమె చేతుల్లో పొస్తాడు. జమా, ఖర్చు లన్నీ ఆమె చేతులమీదనే సాగుతాయి. తన పుట్టింటితరపు వారెపరయినా పచ్చారంటే వాళ్లకు నెలలపర్యంతము దేచిపెట్టు తుంది. తన భర్తతరపు వారెపరయినా పన్నే పాపము, వాళ్లని పట్టుమని పిగిగంట లయినా నిలుపనిప్పదు. పచ్చిన మరుపటి రోబునే వాళ్లని ఏదో ఒక అవమానంచేసి పంపుతుంది. ఇప్పటికి ఆమె తన తల్లిని రచ్చించుకొని రెత్తిలలయినా కావస్తాంది. ఇంకా తన తల్లికి ఇంట్లోదంతా దేచి పెట్టుతూనే ఉంది. శాస్తులుగారికి ఇదంతా నప్పదు. కానీ భార్యనేటికి దడిని ఏమీ అనేవాడుకాదు. ఏమయినా అంటే తనని ప్రాణంతో నిలపనిప్పదని అతనికి తెలుసు. కానీ, మన శాస్తులుగారు పైకి ఎంత

అమాయకుడే, లోపల అంత యుకివరుడు. ఏపనయినా దూరం ఆలోచించి చేస్తాడు.

పేరినాస్తులుగారికి ఒక తేబుట్టుపుంది. ఆమె చాలా సాత్మ్యికురాలు. బోర్డరు పాలింకు నాలుగు మైళ్లుదూరంలో నివసిస్తాంది. ఆమె పేరు నరసమ్మ. ఆమె చాల బీదు కుటుంబికురాలు. ఆమెభర్త భూస్వాముల పాలములను కపులుకు చేసుకుంటూ ఉంటాడు. నరసమ్మ ఎంత పేదరికములో ఉన్న తన అన్నగారి ఏమీ సహాయము చేయమని అణిగేదికాదు. అన్నగారు ఎంత ధనవంతుడైనా భార్యచేతులోవాడని తెల్పు.

నరసమ్మ కుటుంబము రాను రాను దారిద్ర్యస్తితిలో పడజొచ్చింది. ఆ ఏడు పంటలేమీ పండకపోపటంచేత ఆమె భర్త చాలా యిబ్బందిపడుతున్నాడు. తినకానికి తిండి దౌరకటంకూడా కష్టమయింది. ఇక ఎల్లాగూ తన అన్నగారి సహాయమడగక తప్పందికాదు. అందుపల్లి అన్న గారిని ఏమయినా సహాయం చేయమని, వదిను

గారిక తెలికుండా అదుగుదామని, బోర్రయ పాతం ప్రయాజమయింది. పాపమామె దురధృష్టమో విమో ఆరోజునే కాస్తులు గారు ఏదో పనిమీద పారుగూరు వెళ్లాడు.

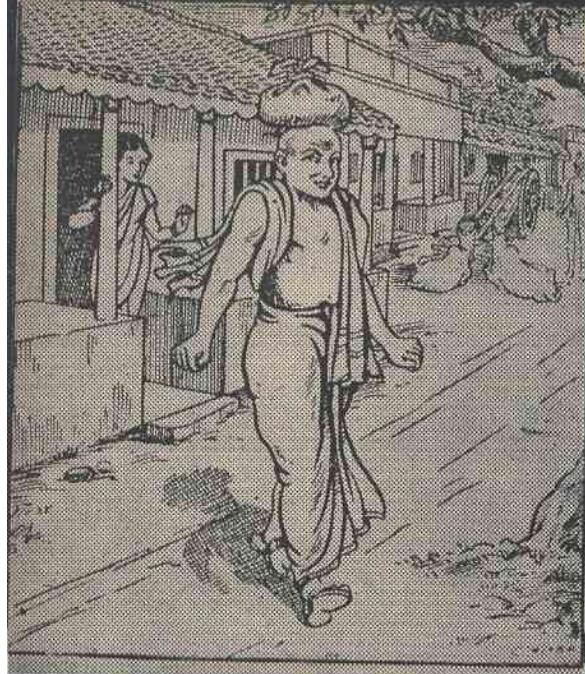
నరసమ్మ అన్నగారింటికి వెళ్లినరికి, తన వదినెగారు, ఆమె తల్లి ఇంట్లో ఉన్నారు. ఈమెను గుమ్మింలో చూడగానే తల్లి కూతుర్కొండరూ, అప్పుడే సూటిపోటి మాటలు అనడము నొందలుపెట్టారు. నరసమ్మ ఆమాటలు లక్ష్మీపెట్టుక ఇంట్లోకి వెళ్లి, “వదినా, అన్నయ్యేడీ?” అని పేరమ్మను అడిగింది. దానికి పేరమ్మ, “నీపు వస్తావని మీతస్తుయ్య కలగనలేదు. ‘అన్నయ్య’ ఆంటూ ఏదో మూరాటగట్టు కొచ్చాపు పాపము! మీ అన్నయ్యులేదు” అన్నది. నాలుగుమైళ్ల దూరము ఎవరి కొరకైతే తను నడిచివచ్చిందే, ఆ అన్నయ్య లేడనగానే నరసమ్మ నిలువున కృంగి పోయింది. పైగా రెండు రోజులనించి తిండి టూడా లేదేమో, “వదినా మొన్నతిన్న మెతుకులు.....ఇంత అన్నముంచే పెట్టాపూ?” అని నేరుతెరిచి పేరమ్మను అడిగింది. దానికి పేరమ్మ నూరుసార్లు తిట్టి, చిన్న రాతిచిప్పలో పాచిపోయిన అన్నము పెట్టింది. నరసమ్మ ఆకలితో మాడుతూండటముచేత అన్నము పాచి వాసనవేస్తున్నా తినేసింది. పాపమామెకు ఆ అన్నము చాలతేదు. మళ్లీ అడిగితే తన చంద్రమామ

వదినెగారు ఇంకెస్తి తిడుతుందే అని అంతటితోటే సరిపెట్టుకుంది.

నాలుగుమైళ్ల దూరము నడిచివచ్చింది కాబట్టి ఆమెకు నిద్రపస్తాంది. అందువల్ల “వదినా, నిద్రపస్తాంది ఒక చింకిచాప ఉంటే పారెయ్య. ఇలా చెరగిలపడతాను” అన్నది నరసమ్మ. “ఇప్పుడే గిన్నెడు అన్నం తిన్నావేలేదో అప్పుడేనిదా! ఇక్కడ ఏదో ఉన్నదని తినడానికి వస్తారు రండలు. చాపాలేదూ, గిపాలేదు. అమూలపడుకో” అంటూ పేరమ్మ తన తల్లితో యింట్లోకి పోయింది.

వదినెగారి చెప్పి లన్నీ చూస్తున్న నరసమ్మ, తన దొర్చాగ్యాన్ని తానే తిట్టు

కుని, చీరె కొంగు పరుచుకొని ఒక మూల పడుకుంది. అమెకు గాఢంగా నిద్రపట్టింది.

గదిలోపల అ తల్లి కూతుర్లిద్దరూ, సర సమును ఎలాగ బయటకు సాగసింపుడామా అనీ ఆలోచించుతున్నారు. ఈ మె తిరిగి తమ గుమ్మం ఎవ్వటికి ఎక్కుకుండా ఉండేటట్లు చేయాలని వారి ఉద్దేశ్యం. సరసమ్మ ఏమి చేస్తాంబేనని ఆ తల్లి, కూతుర్లిద్దరూ బయటకువచ్చి చూచారు. సరసమ్మ నిద్రపాతీంది ఒమూల. ఒక నాడైనా చమురురాయని ఆమె తలనుండి పెలు గోడమీదకు పాకుతున్నాయి. అది చూచి వాళ్లిద్దరూ విరగజడి నష్టుకున్నారు. వాళ్లకు ఒక ఉపాయంతట్టింది. వెంటనే ఒక మంగలిని పెలిచి, ఆమె పునిష్టియని

అఱునా నందేహించకుండా వాళ్లిద్దరూ నిద్రపాతున్న సరసమ్మును బలవంతంగా పట్టి, ఆమె తల గొరిగించేసారు. ఈ ఫూర అనపమానం భరించలేక పాపం సరసమ్మ దుఃఖంతే తిరిగి యింటికి పొయింది.

ఆదంతా జిరిగిన మరుసలిరోజున పేరి శాస్త్రులుగారు పచ్చారు. తనభర్త తన్నేమీ చేయేలేదనే ఉద్దేశ్యంతే పేరమ్మ తను చేసిన ఘనకార్యాన్ని భర్తతే గర్వంగా చెప్పింది. ఆదంతావిన్న శాస్త్రులుగారికి కటుపు మండిపోయింది.

తనచెల్లెలుకు జిరిగిన అపమానానికి బదులుగా, వారిద్దరికి ప్రతిక్రియ చేయాలనుకున్నారు. ఏమివెద్దామా అని దీర్ఘంగా ఆలోచించసాగాడు.

ఇదిజరిగిన కొంతకాలానికి పేరమ్మతల్లి తన భర్తవద్దకు వెళ్లిపోయింది. సమయం కొనం ఎదురుచూస్తున్న శాస్త్రులుగారు సంతోషించాడు. ఏదో పనిషుండని భార్యతే చెప్పి, శాస్త్రులుగారు బయటకు వెళ్లాడు. అక్కడక్కడ ఒకరోజుగడిపి ఇంటికపచ్చి, లేనివిచారాన్ని సచిస్తూ, కూర్చున్నాడు.

ఇంతలో పేరమ్మపచ్చి, “ఏమండి ఆలాఉన్నారు?” అని అడిగింది.

దానికి శాస్త్రులు “అబ్బా, ఏమనిచెప్పనే! నేను వెళ్లడము తిన్నగా మీ అష్టుదగ్గరకు వెళ్లాను. ఇక్కడనుంచి ఆమె వెళ్లిన లగా యతు చాలా ఇబ్బందులలో ఉన్నది.

తిందికికూడా కష్టంగాపుండట. నిన్నెమైనా
సహాయము చేయమన్నది." అని నిజంగా
తను వెళ్లి పచ్చినట్లుగానే చెప్పాడు.

ఆ మాటలువిస్తు పేరమ్మ ఏడుస్తూ,
గబ గబ ఇంటోకెళ్లి, నాలుగు పట్టుచీరెలు,
ముపై రూపాయలు తీసుకొచ్చి" నెనిచ్చా
ననిచెప్పి ఇది మాతమ్మకు ఇచ్చి రండి.
త్యరగావెల్లండి" అని అప్పటి కష్యదే
భర్తను తల్లిపద్ధతు ప్రయాణం చేసి
పంపింది.

తనతల్లికి ఇవ్వమని భార్యాజచ్చినది
అంతా పుచ్చుకొని శాస్త్రితిస్తుగా తనచెల్లెలు
పద్ధతువెళ్లి, ఆ పట్టుబట్టలు, ముపై రూపా
యలు ఆమెకిచ్చి, వాళ్లను అపమానించ
టానికి తాను వేసుకొన్న స్తాన్ అంతాచెప్పి,
కిమార్పణ వెదుకున్నాడు. నరసమ్మ ఆన్న
గారి యుక్తికి సంతోషించింది.

శాస్త్ర్యలుగారు ఇంటికపచ్చి భార్యతే
"నీ తల్లికి నిన్న పంచినదంతా ఇచ్చాను.
అమె చాలా సంతోషించింది" అని చెప్పాడు.

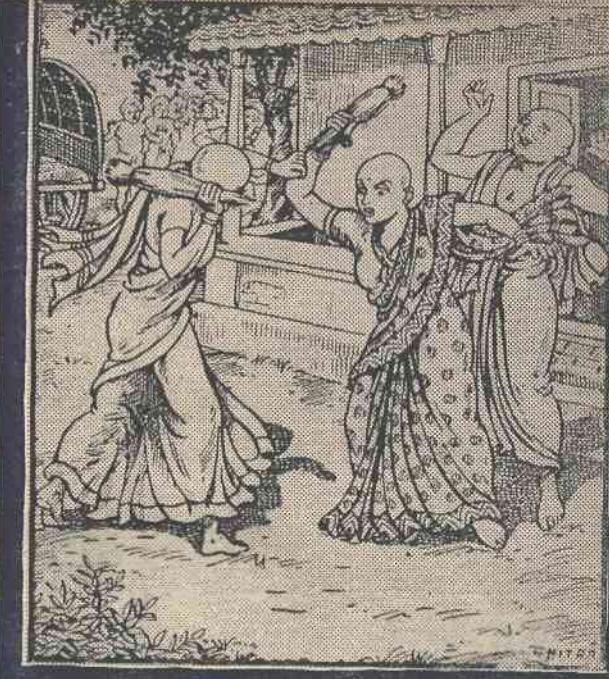
కొంతకాలము జరిగాక శాస్త్ర్యలు మళ్లా
యిదెవత్తువేసి, కొంతడబ్బు, కొన్నిబట్టలు
అనీ తన చెల్లెలుకు చేర్చాడు. అన్నగారికి
తనమీద ఉన్న ప్రేమకు నరసమ్మ
దంపతులు చాలా సంతోషించారు. ఈ

35

విథంగా కొంతకాలము జరిగింది.

పేరికాస్త్ర్యల్లు ఈదఫా అత్తగారిప్పి,
భార్యకుతఱపమానంచెయాలని ఉద్దేశ్యంతే,
భార్యతోచెప్పి, అత్తవారింట్టకి నిజంగా
ప్రయాణమయ్యాడు. వెళ్లి అత్తగారితే
ఈవిథంగా చెప్పాడు: "అత్త, అత్త!
ఇంకేముంది? నాకొంప మునిగిపోయింది.
మీ అమ్మాయికి ఈ మధ్య పెద్ద జబ్బు
చేసింది. ఎన్నిమందు లిప్పించినా పాలేదు.
కొండరు ఇది గాలిసంబంధమని చెప్పారు.
వెంటనే భూతవైద్య ల్చి పిలిపించి
చూపించాను. వాళ్లు ఈ జబ్బు కుదరదం
చాలాకషమన్నారు. ఎట్టా నరుమపుతుండే

శించండమామ శించండమామ

చెప్పమని వారిని కాల్గొ, వెళ్లాబడి బ్రతమి లాడాను. దానికి వాళ్లు “ సవమాసములూ మోసి ఈమెను కన్నతల్లి, తన తల గొరిగించుకుని, పేడనీల్లు ఈమె మొళ్లాన్న చల్లి, చిపిరితో బాదుతూ ‘నా కూతుర్చి వదలిపోతావా పోవా?’ అని, తన కూతుర్చి చావబాదాలి. ఆమె ఎంతగట్టిగా కూతురుని కొడుతే, ఆమెను పట్టన దెయ్యం అంత త్వరగా. పచెలి పారిపోతుంది’ అని భూత వైద్యులు చెప్పారత్తా !” అని విచారము నచిస్తూ అన్నాడు.

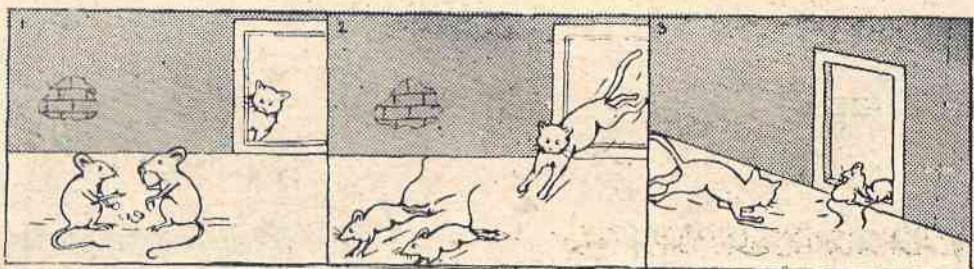
దెహ్మ్యాలమీద, దెవర్లమీదనమ్మకమున్న ఆత్తగారు ఇదంతా నిజమేనని నమ్మింది. వెంటనే కూతురి దగ్గరకు ప్రయాణిం ఆయింది. అప్పుడు శాప్రి “నీకూతుర్చి నేనే ఇక్కడకు తీసుకొనిపస్తాను. నీవు రానవసరంలేదు. మేము వచ్చేపరికి నీపు తలగొరిగించుకుని నేను చెప్పిన టుగా తయారైఉండు.” అని నేచగాభార్యపద్ధకు వచ్చేసాడు.

పేరమ్మ తన తల్లిక్కిముములు ఎట్లూ

వున్నాయని భర్తనడిగింది. వెంటనే కాస్తులు విచారంతే ఈవిధంగా చెప్పాడు. “ఇంకెముందే! మనకొంప మునిగింది! మీ అమ్మకు గాలిసాకిందట. ఎన్ని మందు లచ్చినా పోలేదట. భూతవైద్యుల్ని పిలి పించి చూపించాను. ఆమె కడుపునప్పటిన కుమారై తల గొరిగించుకుని, చిపిరితో ‘నాతల్లిని వదలిపోతావా, పోవా?’ అని గొడ్డును బాదినట్లు, మీ అమ్మను బాదాలట. ఏమాత్రముయినా జాలిపడకూడదట. అదెబ్బలు పడలేక దెయ్యం పారిపోతుంది అని భూతవైద్యులు చెప్పారు. లేకపోతే మీ అమ్మ ఇక దక్కుదట” అన్నాడు.

పేరమ్మ అది అంతా నిజమేనని నమ్మి, గుండెలు బాదుకుంటూ, మంగలిని పిలిపించి తల గొరిగించుకుంది. అప్పటికప్పుడు భర్తతో ప్రయాణమయింది.

కాస్తులుగారు భార్యను ఆత్తవారించిపద్దింపాడు. ఆత్తగారుకూడా తయారుగానే పుందిగదా! కూతురు బండిదిగి ఇంట్లో అడుగుపెట్టిందేలేదో, అప్పఁడే తల్లి నున్న టి గుండుతో ఎదురై, కూతుర్చి చిపిరితో

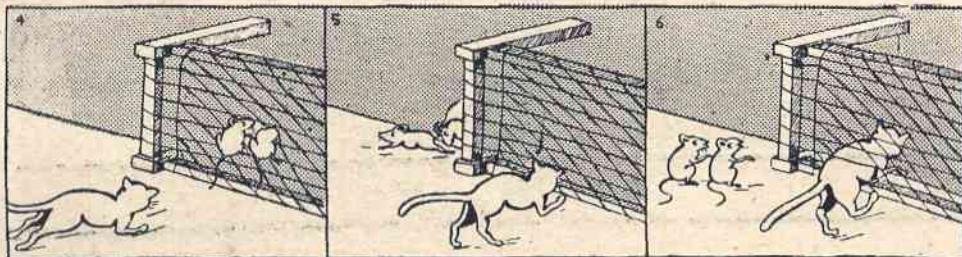
బాదుతూ, పేడనీఖ్ని మెఖాన కొట్టటం మొదలెట్టింది. ఇక పేరమ్మ తన తలి చెప్పలుచూచి, భర్త చెప్పిందంతా నిజమే అనుకోన్నది. వెంటనే లండిలోపున్న చెపిరి తీసి తనుకూడా తల్లిని బాదడం మొదలు పెట్టింది. రాను, రాను వాళ్లిదరిమధ్య ప్రచండయుధం జరిగింది. చర్చంపూడి రక్తం కాచుతున్న అగకుండా, కొట్టుకుంటున్నారు. ఈఫార్పు అంతా చూచి శాస్త్రాలు విరగబడి నవ్వుతున్నాడు.

ఇరుగు, పారుగు జనము అంతా అక్కడ గుమిగూడేరు. తల్లికూతుల్లిమధ్య ఎందుకు ఇంత యుద్ధమొచ్చిందో ఎవరికి అర్థం కాలేదు."నాతల్లిని పదిలపోతావా, పోవా?" అని కూతురూ, "నాకూతురుని వదలి పోతావా, పోవా?" అని తల్లి బాదుకుంటున్నారు. పాపము వాళ్ల శరీరమంతా రక్తమయమే. శాస్త్రాలు విరగబడి నవ్వుతూ, చూస్తున్నాడౌని, విడిపించలేదు. ఇక ఆ తల్లి, కూతుల్లిదరూ అలసిపోయి, ఆలోచన్నే వడ్డారు.

అనలువిషయంఎంత కాలండాగుతుంది. బండారం బయటపడి పోయింది. తల్లి కూతుల్లిదరూ అంతాతెల్పుకున్నారు. ఇక వాళ్లకోపానికి అంతులేకుండా పోయింది శాస్త్రాల్ని నమిలి ప్రింగెడ్డామా అనిచీంచింది. "నీకేం పోయేకాలంవచ్చింది! మమ్మలిని ఇలా ఏడిపించావు?" అంటూ వాళ్లిదరూ శాస్త్రాలుమీద లడ్డారు.

శాస్త్రాలు ప్రక్కకు తప్పుకుని గంభీరంగా ఈ విధంగా సమాధానం చెప్పాడు— "అదికాదు! మీతల్లి కూతుల్లిదరి నున్నటు గుండ్లు చూస్తుంటే, ఆ రోజున మీరు నా చెల్లలికి గారిగించిన గుండు గుర్తుకోచ్చి నవ్వుతున్నాను." అన్నాడు. అతని చెల్లలికి తాముచేసిన అపమానానికి ప్రతీకారంగా, తమని యుక్కిగా ఈ ఫోర అపమానం చేశాడని వాళ్లు గ్రహించుకుని సిగ్గుపడిపోయారు.

యుక్కికిమించిన శక్తిలేదుకదా! అనలు విషయము తెలుసుకోన్న ఇరుగు, పారుగు వాళ్లు, అతని యుక్కికి సంతోషించారు.

చిన్న-షెడ్

ఒక అవవిలో ఒక రావిచెట్టు ఒక మైలు రాయి, రెల్లుకలని పక్క పక్కనే వుంటూ వుండటంవల్ల చాల స్నేహంగా వుండేవి. అవి ప్రతిరోజు పొద్దున లేవగానే ఒకరి నేకరు కుశల ప్రశ్నలు వేసుకొని సంతోషంగా కాలం గడువుతుండేవి.

ప్రతి కొత్తనంపత్సరం కొత్త ఆకులతో రావిచెట్టు సవనవలాడుతు వుండేది. రెల్లు చాల పొడుగు పెరుగుతూ తెల్లని వెన్ను అంతంగా వుండేది. మైలురాయి ప్రతి సంపత్సరం మన్నం పూసుకుని నామము పెట్టుకుని తన పుట్టిన రోజు పండగ చేసుకునేది. ఇలా ప్రతి సంపత్సరాది పండగకూడా చాలా సంతోషంతో గడువు తుండేవి.

బకనాడు ఏమి జరిగిందో తెలుసా !

ఒక బాటసారి దేవనపొతూ ఆ రావిచెట్టు దగ్గరకు వచ్చి అన్నము తిని ఆక్కడపున్న మైలురాయిమీద తలవాల్చి కాసెపు నిద్ర పొఱునాడు. నిద్రలేవగానే ఒక ఆవలింత ఆవలించి, "అహ్మ! ఈచెట్టు ఎంతమందికి

తన ఆశ్రయము యిస్తోంది. ఆదీగాక దీని ప్రక్కననే ఈ రాయి ఉండటంవలన హాయిగా నిద్రపొపునికి ఆనుకోవచ్చు." అనుకున్నాడు. తర్వాత మూట సర్పుకోని తనదేవన తాను పోయినాడు.

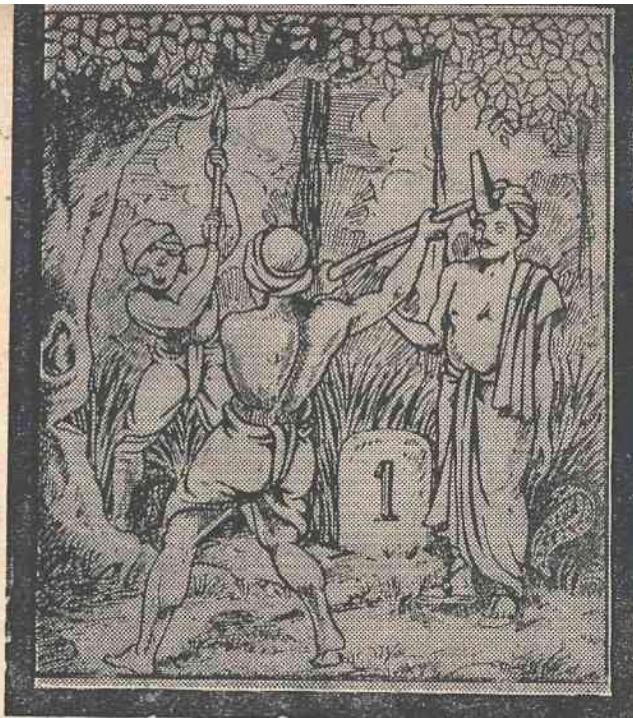
సాయంత్రం కాగానే రావిచెట్టు, మైలురాయి రెల్లును చూచి నవ్యి, "నివు ఎందుకూ పనికరావు. మేఘు మానవులకు, జంతువులకు ఎంత సహాయపడుతున్నావో

డి. చంద్రశేఖర, మద్రాసు.

చూదు ” అని హేతువుచేసినే. ఆదిముదలు రావిచెట్టు మైలురాయి, నిమలతో మాట్లాడ కూడదు అనుకుని, ఆ రోజునుంచి రెల్లుతో మాట్లాడటం మానివేసినే. పాపం రెల్లుకి ఏ మిచె య్యా లో తెలియక ఏదుస్తూ పూరుకుంది.

ఒకరోజున ఒక కూలివాడు పచ్చి చెట్టు దగ్గర ఉన్న మైలురాయిమీద జీడిపప్పు గింజలు తన గొడ్డలితో పగులకొట్టుకునితిని, ఆ రావిచెట్టు ఎక్కు నాలుగు కొమ్మలు కొట్టుకొని’ తన దేవన పొయినాడు. సాయం కాలం కాగానే తన తల బడ్డలుకొట్టాడని మైలురాయి, తన కొమ్మలు కొట్టినందుకు రావిచెట్టూ ఒకరిబాధ ఒకరికి చెప్పుకుని చాలసేపు దుఃఖించాయి.

కొన్నాళ్ళకు రెండు నాగుపాములు పచ్చి ఆ రెల్లు పాదలో దూరినే. ఆ పాములు ఇక అక్కుడనే ఉంటూవచ్చాయి. ఆ రెల్లు పాద చాల పెద్దదయింది. క్రమేణ పాపను కరచింది. ఈ చప్పుడుకు అదానిలో చాలా పాములు చేరినే.

ఒకనాడు ఒక పెద్ద కాపు ఇద్దరు కూతీలతో ఆ చెట్టును కొట్టుకుపాదామని శ చెట్టుదగ్గరకు పచ్చాడు. చెట్టుకు అడ్డంగా ఉన్న రాతిమీద తమ దగ్గరపున్న గొడ్డలని ముట్టెవెపు తిప్పి ఒక దెబ్బ కొట్టాడు. రెండవవాడు రెల్లుపాద పక్కన నిలుచుని చెట్టుమొదలుమీద ఒక దెబ్బ కొట్టాడు. ఆ చప్పుడుకు పాదలోపున్న ఒక నాగుపాము, పాపపక్కన నిలుచునిరున్న కాపును కరచింది. ఈ చప్పుడుకు అపాదలోనుంచి యింకా రెండు పాములు

* * * * * చందులు * * * * *

బ యటకి పో వటం చూచి కూతీలు
భయపడ్డారు. పాము కాటు వేయగనే
'అష్టో' అని ఆరున్నా కాపు కిందపడ్డాడు.

వెంటనే కూతీలు కాపుదగ్గరకు వచ్చి
చేతుల మీద ఎత్తుకొని, 'ఆ యోగ్య
సామీ! ఇది దేముడిచెట్టు. అందువల్లనే
ఇక్కడ నాగుపాములు ఉన్నెన్న. ఇదిగో
యిక్కడనే పాము పుట్ట. బాబూ,
సుఖ్రుప్పు శ్వేచ్ఛరస్వామి! మా తప్పు
క్షమించు. మా కాపును రక్షించు,
అయ్య!' అని మొక్కుకుని వాళ్లు ఆ
కాపును తీసుకొని ఇంటికి పోయారు.

ఆ రోజు సాయంత్రం ఆ రావిచెట్టు,
ఆ మైలురాయి రెల్లుకు దళ్ళుపెట్టి, "బుద్ది
తక్కువై నీతో యిన్నాళూ మాళ్ళాడలేదు.
మమ్ము రక్షించినది ఆ పాములు. ఆ పసుపు కుంకం పెట్టి పుట్టలో" పాలుపోసి
పాములకు అశ్రయము ఇచ్చినది నీవు. పోతూపుంచారు.

నివలననే మా ప్రాణాలు దక్కినవి.
అందువల్ల మమ్ము క్షమించి మా స్నేహ
మును అంగికరించు" అని బ్రతిమాలు
కున్నెన్న. అదిమొదలు రెల్లు, రావిచెట్టు,
మైలురాయి చాల స్నేహంగా పుండసాగిన్నె.
మయ్యనటిరోజున కాపు బతికాడు. తమ
కాపు బ్రతికినందుకు కాపు ఇంటివారు,
రైతులువచ్చి ఆ చెట్టుకు పాలుపోసి, అ
రాతికి కుంకుమపెట్టి దళ్ళం పెట్టుకొని
వెళ్ళిపోయారు.

అప్పటినుంచి ఆ చెట్టు 'దేముడిచెట్టు'
అయింది.

ఆ నాటి నించీ ప్రతి నాగులవవితిక
హృద్భువాల్లందరూ వచ్చి చెట్టుకూ రాతిక
మమ్ము రక్షించినది ఆ పాములు. ఆ పసుపు కుంకం పెట్టి పుట్టలో" పాలుపోసి
పాములకు అశ్రయము ఇచ్చినది నీవు. పోతూపుంచారు.

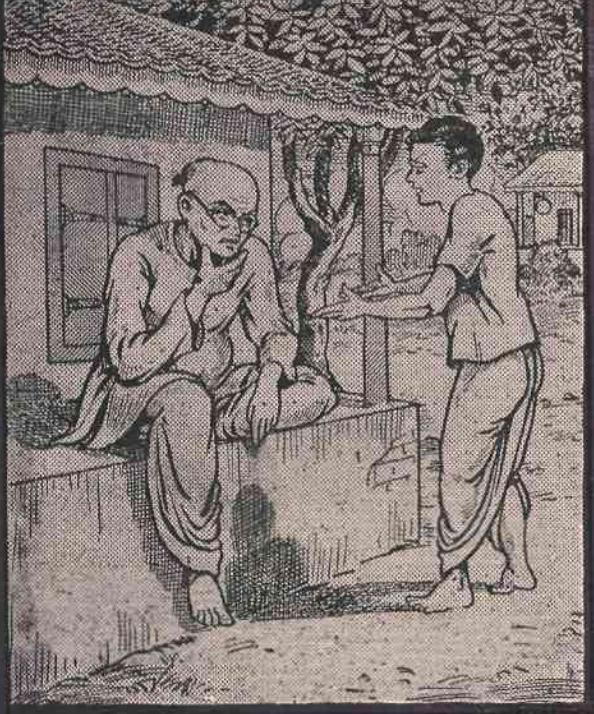

గురు శీఘ్ర లు

పెసకటిక ఒక ఊర్లో ఒక గురువు వుండే వాడు. అయినవగ్గిర ఒక శిఘ్రుడు చదువు కుంటుండేవాడు. గురువుగారి పెళ్లాంగయ్యాళితనానికి పెట్టిందిపేరు. ఎప్పుడూ ముగుళై తిట్టి పొస్తుండేది. పాపం, గురువుగారు ఎదురు చెప్పకుండా ఆ తిట్టన్నీ సహస్రుండేవాడు. శిఘ్రుడికి యిందంతా చాల అశ్వర్యంగా వుండేది. గురువుగారిని చూసే శిఘ్రుడికి ఎంతో బాలి వేసేది.

ఈలా వుండగా ఒకరోజున శిఘ్రుడు గురువుగారితో యిలా అన్నాడు. "గురువుగారూ, గురువుగారూ! ఎంతకాలమని యిలా మీరు భార్యచేతిలో రోజూ చివాట్లు తింటారు? నేను మీ దగ్గిర చదువుమొదలు పెట్టిపదగ్గిర్చించే చూస్తున్నాను. అమెగారి తిట్టు ఆ రోబా కారోజుకి మితిమీరి పాతున్నాయి. మరి కొన్నాళ్లు గడిసే చెయికూడా చేసుకుంటారేమో. అంత వరకు రాకముందే మరోపెళ్లి చేసుకుని నుఖంగా వుండకూడదా?" అని.

అప్పుడు గురువుగారు యిలా అన్నారు. "ఒరె, నువ్వు చెప్పింది బాగానెపుంది. కాని నా కిప్పటికే మూడువంతుల జీవితం గడిచి పోయింది. ఇంకెన్నాళ్లు బ్రతుకుతాను. ఈ భాగ్యానికి మరోపెళ్లి చేసుకోటం దేనికి. ఇలాగే మరో నాలుగెళ్లపాటు ముక్కు మూసుకున్నానంటే నా జీవితం వెళ్ల మారుతుంది. ఇప్పుడు ఎటోచ్చి ఆలోచించ పలసింది నీ సంగతి. పెళ్లి చేసుకుని నుఖంగా వుండపలసినవాడివి నీపు. అందుకని నా సంగతి అలాపుంచి, నీ మటుకుడై నువ్వు జాగ్రత్తగా బుద్ధిమంతురాలైన పిల్లని పెళ్లి చేసుకో. కాని, ఒక సంగతిమాత్రం నిజం. నువ్వు ఎంత బుద్ధిమంతురాలై చేసుకున్నా కొన్నాళ్లయేసరికి నీ మీద సహారి చెయ్యకుండా వుండదు. ఇది నా అనుభవంమీద చెబుతున్నాను. నీపు పెళ్లి చేసుకుని కాపురం చేస్తుండేటంతపరకు నేను బ్రతికిషుంటే నీ పెళ్లాం ఎంత బుద్ధిమంతురాలో నేను చూడక పోను."

“అలా అనకండి గురువుగారు ! అప్పటి దాకా మీరు బ్రతికేవుండాలి గాని, నెను చెసుకునేపెళ్లాం ఎంత బుద్ధిమంతురాలి మీరే కళ్లారా చూస్తారు” అన్నాడు శిమ్ముడు.

* * *

క్రొంతకాలం గడిచింది. శిమ్ముడి చదువు పూర్తిగాయింది. గురువుగారిదగ్గిర శలవు తీసుకుని తన స్వగ్రాహనికి వచ్చేశాడు. మరి కొద్దిరోజులలోనే శిమ్ముడికి పెళ్లి అయింది. మన శిమ్ముడిపెళ్లాం గయ్యాళి తనంలో గురువుగారి పెళ్లాన్ని ఏంచి పొయింది. పాపం, శిమ్ముడు ఏం చేస్తాడు ?

గురువుగార్చి వెక్కిరించినందుకు తనకు మంచి ప్రాయశ్శిత్తంగా యిలాటి పెళ్లాం దాపరించిందనివిచారించాడు. ఎలాగేరోజు చివాట్లు తింటూ సంసారం సాగిస్తున్నాడు.

ఇలా వుంటుండగా గురువుగారు శిమ్ముడి గ్రామంమీదుగా ఆ ప్రక్కపూరు వెళ్లవలని వచ్చింది. శిమ్ము దెలావున్నడే చూసిపొదా మని గురువుగారు శిమ్ముడింటికి వచ్చారు. గురువుగారిని వాకిల్లో చూఢగానే శిమ్ముడికి పైప్రాణాలు పైనే పొయాయి. కాసేపట్టికి తెప్పరిలుకుని కుశలప్రశ్న లడిగా ఉ.

“ఫలానాపూల్లో పనిపుండి పొతున్నాను. ఇక్కడిదాకా వచ్చేనరికి నీ సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చి ఎలోపున్నావే చూసి పొదా మని వచ్చాను” అన్నారు గురువుగారు.

గురువుగారు ఆ పూటకి తన యింట్లో మకాం వెయ్యుకుండా వెంటనే వెళ్లిపోతే బాగుండును అనుకున్నాడు శిమ్ముడు మన సులో. కానీ చూస్తూ చూస్తూ ఎలా వెళ్ల మంటాడు ! అందుకని, తనకి యిష్టం లేక పోయినా, “ఈ పూటకి యి క్కడ పుండి భోంచేసి సాయంత్రం వెళ్లు రుగాని” అన్నాడు శిమ్ముడు.

చందమామ

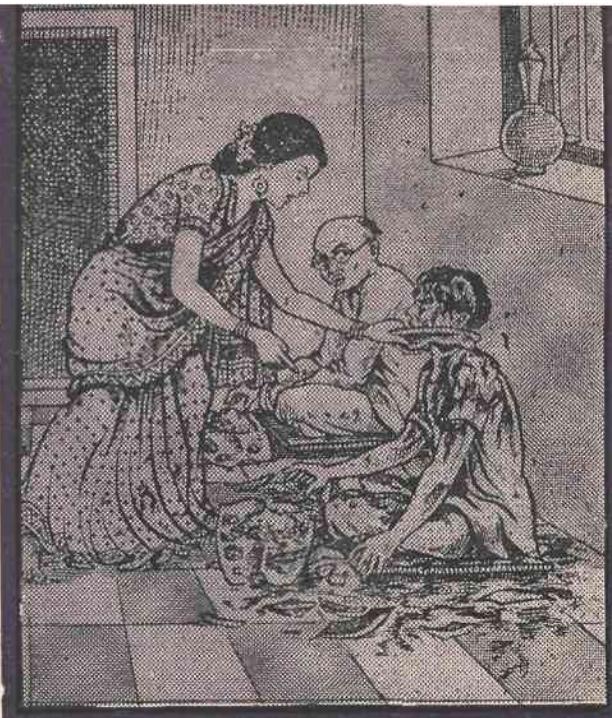
“సరే” నన్నారు గురువుగారు.

ఆప్యదు శిష్యుడికి పెద్ద దిగులు పట్టు ఉన్నది. “నా పెళ్లాం నన్ను రోజూలాగా ఇవాళకూడా భడామడా తిట్టి పోస్తుంది గాహాలే. గురువుగారిని వెక్కిరించిన నా బితుకు అయినముందరే బైటు బటుతుందే” అని.

“ఇప్పడే వస్తాను, కూర్చోండి” అని డొడ్డీ అంట్లు తేముతున్న పెళ్లాందగ్గిరికి వెళ్లి “విమే, మా గురువుగారు పచ్చారు. ఈ పూటకి మనయింట్లోనే భోంచేస్తారు. సాయంత్రానికి ఆయన దారిన ఆయన వెళ్లి పోతారు. ఈ ఒక క్రూరోజుమాత్రం, ఆయన వెళ్లిపోయేదాకా నన్ను రోజూలాగా తిట్టి పాయ్యాహోకు. నా బ్రితుకు నప్పులపాలు అవుతుంది,” అని బ్రతిమాలుకున్నాడు.

ఆప్పటి శిష్యుడు మొహం చూసేసరికి అమెకి జాలివేసింది. “అలాగే, కాని నువ్వు నీ యిష్టంవచ్చినట్లు వాగావంటే నీ పరువు దక్కుదు. నూరు తప్పులవరకు మాత్రమే నిన్ను నేను కిమించి వూరుకుంటాను. ఆ పైన ఒక క్రూతప్పు చేశావంటే నే నూరు కోసు.” అన్నది పెళ్లాం.

“సరే, నూరుతప్పులకు సెలవిన్నే ఇంకేం కావాలి!” అన్నాడు శిష్యుడు.

తిరిగి గురువుగారిదగ్గిరికిపచ్చి కూర్చుని మాట్లాడుతున్నాడు. మాటల్లో మధ్య మధ్య “విమే, యింకా మడిగట్టుకు ఏడవలా” అనీ, “యింకా ఆ రోటిదగ్గిరే అఫూరి స్తున్నావా?” అనీ తన యిష్టంవచ్చినట్లు వాగే స్తున్నాడు. శిష్యుడిపెళ్లాం నేరు మెదల్చుకుండా వని చేసుకుంటూ వుండటం చూసేసరికి గురువుగారు, “మొత్తానికి నా శిష్యుడు మంచి పెళ్లాన్నే సంపాదించుకున్నాడే” అనుకున్నాడు. కాని అసలుసంగతి ఆయనకేం తెలుసు!

చందులు మామ

పెళ్ళం నూరు శనగింజలు ఒక్కో పొసుకుని కిమ్ముడు తిట్టు తిట్టినప్పుడెల్లా ఒక్కోగింజ తింటోంది. ఈ సంగతి పాపం కిమ్ముడికి తెలియదు. నేటికి పచ్చినట్లు తిట్టేస్తున్నాడు.

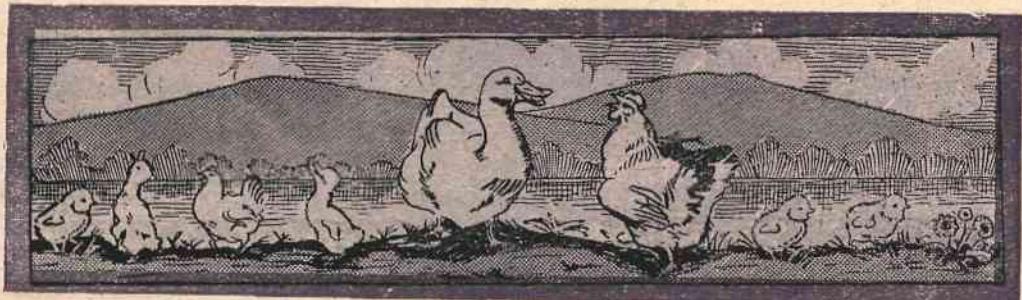
ఇంతలో “వంట అఱుంది తేవండి” అని లోపల్నించి పిలుపు. గురుకిమ్ములు భోజనాలకి కూర్చున్నారు. కిమ్ముడు తన ధేరణిలో ఒక్కుపై దెలియకుండా, “త్వరగా వడ్డించి అఫూరించు” అన్నాడు. పెళ్ళం ఒక శనగింజ నేటో వేసుకుంది. “కూర మూరు వడ్డించి ఏడు” అన్నాడు. మరో గింజ ఖాటి అఱుంది. ఇలా ఛడా మడా తిట్టేస్తున్నాడు కిమ్ముడు. తిట్లతోపాటు శనగింజలూ అఱుపాశున్నే. అప్పటికప్పుడే నూరు తిట్లు తిట్టేశాడు కిమ్ముడు. పెళ్ళం ఒక్కోకూడా ఒక్క శనగింజ మిగలలేదు.

పెళ్ళం పులుసువట్టి తెచ్చింది వడ్డించ టానికి. “అలా వథవముహం వేసుకు

ముంచుంటావేం. ముందు గురువుగారికి వడ్డించు” అన్నాడు కిమ్ముడు. దాంతే సూటు ఒకటోతప్పు అఱుంది. ఇంకేం, ఆమె కళ్లు ఉరుముతూ “అలాగే వడ్డిస్తాపుండు” అని ఆ పులుసువట్టితెచ్చి కిమ్ముడునెత్తిన కొట్టింది. దాంతే కిమ్ముడికి కపాళమోక్షం అఱుంది. చట్టి ఆడుగు పూడిపోయి అంచు మాత్రం కిమ్ముడిమెల్లో కంటెలాగా పుండి పోయింది. పెళ్ళం ఆ కంటెపుచ్చుకుని, “నూరుతప్పులకు సరే అన్నాకదానని నీ యిష్టంవచ్చినట్లు వాగుతావా? పులుసుపోతే పోయింది, ఆ చట్టిఖురీదు యిచ్చి మరి కదులు విస్తరిముందునించి” అన్నది.

గురువుగారికి ఈ ఒక్కముక్కుతో ప్యాపురమంతా తెలిసిపోయింది.

ఇక అక్కడపుంచె తనకి మూడుతుంం దేమోనని గురువుగారు మజ్జిగొనా పొసుకో కుండానే లేచి వెనక్కితిరిగి చూడకుండా వెళ్లిపోయాడు.

విమ్ము శ్వరుని పెళ్లే

పెండ్లి అంటు విమ్ము శ్వరు
నికి బతెయిషం. పెళ్లి
చేయుని వాళ్లుమ్మని,
నాన్నని రోజు అడిగివాడు.
ఓ రోజు వాళ్లుమ్మ యిం
పొరు పడతెక వినాయ
కుదిని పెళ్లికి కావలసిన
పనులన్ని చేసుకోమంది.
వినాయకుడు చంకలుతటి,
బక గంతువేసి యింట్లోంచి
పరుగు పరుగునా ఏధిలోకి
పచ్చాడు. కాని యెం
చెయ్యాలో తేచలెదు. అప్పే
ఆ లో చిస్తూ నడుస్తూ
వున్నాడు.

కొంతదూరం వెళ్లేసరికి
బక కోడి పుంజు ఎదు
రైంది. “ఓ కోడిపుంజు !
నా పెళ్లికి నహయిం
చెయ్యవా?” అన్ని అడిగాడు.

“చిత్తం! వించెయ్యాలో
చెప్పంది” అంది కోడి
పుంజు.

పెళ్లి కూతురికి కోక
గావాలి, మాలవాడకుపోయి
ఓ కొత్తకోక పట్టుకురా?”
అన్నాడు.

సరెనని ‘కొత్తకోకో’ అని
ఆరుచుకుంటూ బయలు
దేరింది కోడిపుంజు. కాని
మాలవాడవక్కడి దానికి
అంతు చిక్కలెదు. ఈ
రోజువరకూ “కొత్తకోకో”
అంటూ వెతుకుతునేపుంది.

(అందుకనే మనకు “కొక్కొ
రోకో” అని యిప్పటికి విన
బడుతుంది).

తర్వాత విమ్ముయ్యకు
బక గొత్తె కనిపించింది.
దాన్ని కూడా కోరాడు,
సహాయం చెయ్యమని. సరే
సందిగొత్తె. “కంసాలి
దగ్గరికెళ్లి మంగళసూత్రం
చేయించుకురా” అన్నాడు.

సరెనని గొత్తె కంసాలి
ఇంటికెళ్లి మంగళసూత్రం
చేయించుకొని తిరిగిపుస్తూ,
మతి మరపుచేత దారిలో
దాన్ని పొగొట్టింది. దాన్ని
వెతు కుక్కింటూ తల
పంచుకొని నేలవైపు
చూస్తూతిరుగుతోంది. కాని
ఈరోజువరకూ మంగళ
సూత్రం దేరకలా. (అందు
కనే గొత్తె నడుస్తున్నపుడు

తల వంచి నడుస్తూ
వుంటుంది).

గబయ్య తిడిగిబయలు
దేరాడు. కొంతసేవకికి ఓ
కొక్కు రాయుడు ఎదు
రయ్యాడు. దాన్ని కూడా
నపోయం కోరాడు. సరే
నంది పందికొక్కు.

“పిననారివాళ్లు కొందరు
నేలలో దాచిపెట్టిన పరహ
లను తీసుకరా” అన్నాడు.

సరేనని కొక్కు గోడలన్ని
త్రవ్యసాగింది. కాని ఈ
రోజు వరకూ వరహలు
కొక్కుకుదెరకలేదు. (అందు
కనే పందికొక్కు గోడలకు
నేలకు కన్నాలు త్రవ్య
తుంది).

మరి కొంత దూరం
పాయ్యిసరికి గబపతికి ఒక

మంచంలో ఒక మూడైల
పాపడు కనిపించాడు.
వాడి ముఖం చందుమామ
లాగా కళ కళ లాడుతోంది.
దగ్గర కెళ్లి సహాయం
చెయ్యమన్నాడు. పాపడు
నవ్వాడు.

“సుప్పు పెళ్లికి కుడు
ములు చెయ్యి” అన్నాడు.

పాపడు కుడు ములు
చేస్తూ పిడికిళ్లు గట్టిగా
పట్టాడు కాని, యారోజు
పరకు పిడికిళ్లు విప్పమా
లేదు; కుడుములు పూర్తి
కాసూలేదు. (అందుకనే
ముఢు నెలల పాపలు
పిడికిళ్లు గట్టిగా పట్టికొని
వుంటారు.)

సరే! యిక చుట్టాలను
పిలవటానికి వెళ్లదామను
కున్నాడు గబయ్య. ఐతే
తన పెద్దపొట్టితో అట్టే
దూరం సడవలేక చాలా
అలసిపోయాడు.

ఇంతలో ఒక ఏనుగు
ఎదురుపడింది. సంతో
షంతో తన్నెక్కించుకోమని
కోరాడు.

ఆప్పుడు ఏనుగు ఇలా
అంది : “గబయ్య! నీవు
చాలా బరువు. నిన్ను
నేను మొయ్యెలేను. అదీ
గాగ నీపనాలాంచిముఖమే
కాబట్టి నాపెన నీవెక్కడం
నాకు అగారవం” అని.

ఇది వినేనరికి మన
గబయ్యకు బతే కోపం

చందుమామ

ఎప్పుడూ బరువులే మోయి
స్తారు” అని శపంచాడు.

(అందుకనే పాపం
గాడిద యిప్పటికీ బరువులు
మొయ్యె లేక తంట లు
పడుతోంది.)

మరి కొంతదూరంపోగా

గళయ్యకు ఒక ఎలుక
ఎదురై పమస్తారం
చేసింది. “ఓహో! ఇది

ఏచైనా తినుబండారాల
వాసన తగిలిందంటేఅక్కడ
ఆగి, అవి కొంచెం రుచి
చూడంది ఎలుక కదలదు.
అదీగాక; గళయ్యకు
చుట్టాలు ముష్ట్టమాడు
కోట్లమంది. వాళ్ళందరూ
ఒక చోటలేరు కూడా.
కాబట్టి ఎలుక ఇప్పటిదా కా
గళయ్యను మోసుకుంటూ
చుట్టాల గ్రామాలకు అక్క
డకు ఇక్కడకు పరుగులు
తీస్తా యింకా తిరుగు
తూనే పుంది.

పాపం, విమ్మేశ్వరుడు
పెళ్ళిక అన్ని విఘ్నాలే!
ఇంకా యిలాంటి వెన్నే
జరిగినే! పొపలూ! మీరైనా
పోయంచెసి విమ్మేశ్వరు
నికి పెళ్ళిచెయ్యురూ !!

చిన్నదైనా, వినయంగలిగి
పుంది” అని అనుకొని
తన్నెక్కించుకోని తిరుగ
మన్నాడు. సరేసని ఎలుక
ధైర్యంగా గళయ్యను
ఎక్కించుకుంది.

ఆరోజునించీ చుట్టాల్ని
పిలవటానికి గళయ్య
తిరుగుతున్నాడు, ఎలుక
మీద. అయితే, దారిన

వచ్చింది. “అలాగనా!
నన్ను ఎగతా ఇచ్చావు
గనక నీపు మందబుద్ధికలిగి
పొదువుగాక” అని శపించి
చరచరా వెళ్లిపోయాడు.

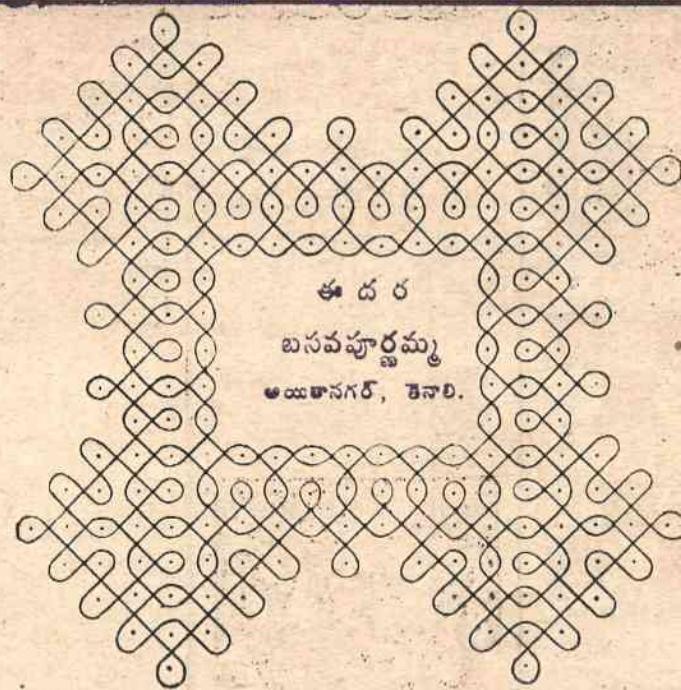
ఏనుగు విచారంతో
మందబుద్ధిగలడై ఇప్పటికీ
అశాపాన్ని అనుభవిస్తాంది.

కొంతదూరం వెళ్లిపరికి
ఒక గాడిద ఎదురైంది.
గళయ్యకు ఉత్సాహం
గలిగింది. ఎక్కించుకోమని
అడిగాడు.

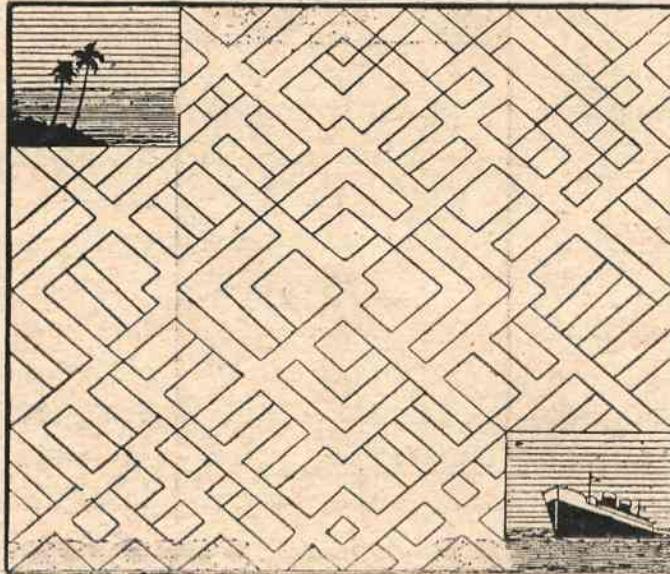
“అమ్మ, బాబోయో!
నీబరువు మొయ్యటానికి
నాపల్లగాడు” అని గాడిద
అరిచింది.

గళయ్యకు ఎక్కడతేని
కోపంవచ్చింది.“సరే ప్రపం
చంలో మనుమ్ములు నీచేత

చందమామ

శదర
బసవహృదమ్మ
అయితానగర, కెనారి.

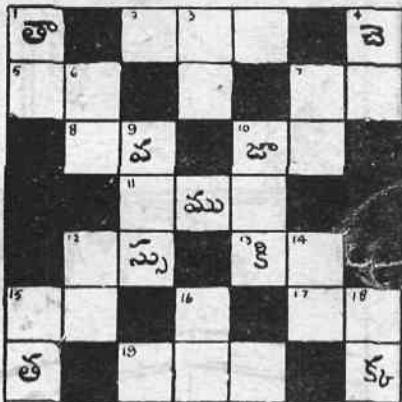

పైకోమ్మలో స్టీమరుని వెఱడటిప్రయత్నంలోనే రేష్టకి చెర్చండి, చూడాం.

చందులు వ్యాఖ్యలు

[భారతీయ వ్యాఖ్యలు]

ఆ ద్వారములు

అడ్డము :

2. బాటలు.	9. ఈడు.
5. పుష్టి.	10. సీత.
7. ఒకరకం పురుగు.	12. పారణాల.
8. ఓడ.	14. అరుపు.
10. మనుధి ఆంధ్ర “—”	15. ముదర కానిది.
11. ఒక నదిపేరు.	16. కరుణ.
12. దీనిమీద ప్రయాణించేస్తాము.	18. దీనితో సీలువేస్తాము.

13. కేకి (తలక్రిందులు).

15. ఒక జంతువు.

17. స్వప్నము.

19. గుర్రము.

నిలావు :

1. సువాసన.
3. ఉప్పుపల్లి ‘ఇది’ వస్తుంది.
4. వృక్షము.
6. నారి (తలక్రిందులు).
7. భర్త.
9. ఈడు.
10. సీత.
12. పారణాల.
14. అరుపు.
15. ముదర కానిది.
16. కరుణ.
18. దీనితో సీలువేస్తాము.

8 వ పేజీలోని బహును బోష్టులకు జవాబు :

3, 8 నెంబర్లుగల ల్యాఫ్టరు బహునులు ఒక ప్రమో ప్రరుచాళ్లు.

ఆబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ !

మీరు కథలుగాని, పాటలుగాని యింకా ఏవెనా రచనలుగాని మాకు పంపేటప్పుడు మూడు కానుల పొట్టుబిళ్లకూడా పంపాలి. మీరు పంపినవి వేసుకుంటున్నామో లేదో మీరు తెలుసుకోవాలన్నా, వేసుకోకపాతే వాటిని మీకు త్రమిప్పంపాలన్నా ఈ మూడు కాస్తబిళ్ల పంపటం ఆవసరం. మీ రచన గురించి ఏవెనా తెలుసుకోవాలంటే రచనతోపాటే మూడుకాస్త బిళ్లకూడా పంపాలి. రచన పంపినతర్వాత ప్రాణిన ఉత్తరాలకి జవాబు యివ్వటానికి వీలుండదు.

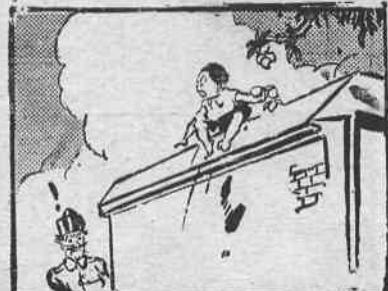
ఈ విషయాలు క్రొత్తవికాపు. ప్రతినెలా మీకు చెబుతున్నవే. అఱునా మీలో చాల మంది ఈ సంగతులు గుర్తుంచుకోవటం తేడు. అదీగాక మనం క్రొత్తనెంపత్తురంలో ప్రవేశించబోతున్నాం గనక యిదే ఆఖరి సారిగా మీకు ఈవిషయం గుర్తుచేస్తున్నాను. జాగ్రత్తగా జ్ఞాపకముంచుకుంపారుగదూ?

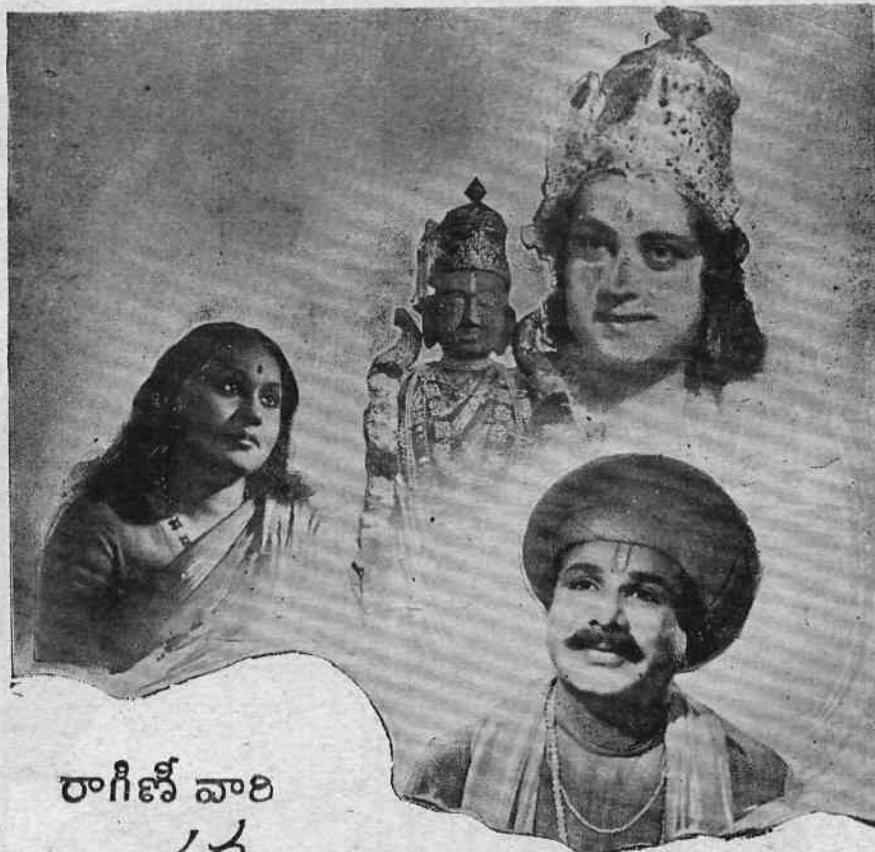
—నంచాలకుడు.

పజిలుకు జవాబు

తొ	దా	రు	లు	చె
వి	రి	చి	ప	ట్టు
నావ		జాతి		
యమున				
బుస్సు		కె	కె	
లేచి		డ		
త	వాయము		క	ల

తప్ప చేసిందోకడు,
తన్నులు తిన్నదింకోకడు!

రాగిణ్ణ వారి

భద్ర జనరి

తమిళం

తారాగణం : కాంతకుమారి, నాగయ్య.

హోన్నుప్పాగవతార్, సారంగపాటి మొదలైనవారు

శ్రీకృష్ణ..
బి.పుల్లయ్య
క.ఎ.

ఆంధ్ర దేశానికి ద్వితీయ బుర్రు :
వాహని పిక్చర్స్ లిమిటెడ్ :: మద్రాసు :: బెజవాట :: తాదిపత్రి

‘కా కా’ స బ్యా మ

ఎల్లప్పుడు వాడంయి.

తైసెన్న అవసరంలేదు !
అమెరికన్ మాడల్ రివాల్వర్

మీ ప్రాతి, ధన, మానాలను
రకించుకొనుటకు

అయగుండ్లు గల అటోమాటిక్ రివాల్వర్ ను
దిష్టులో 15 డోషుల లాయవు. ॥ అం॥ పొరవు
గల తచ్ఛిట్టయ గొప్ప కళమును. నిష్పరవ్వలనూ
వెఱవరించును. నేడే అర్థరివ్వంయి.

నెం. 222 రు. 8/8. ★ నెం. 333 రు. 7/8. ★ నెం. 444 రు. 8/8.
అదనంగా 4 రెజిల్ లోటాలు రు. 4/8. లోటాలు విస్తరించునో ఒక్క క్రూక్రూలీ రు. 5. విస్తరించునో నీసా రు. 1.
విల్సన్ ట్రైడింగ్ కార్పొరేషన్, బోస్టన్ రాక్సు 247, కాన్ఫోర్ (యు. ఎ.)

ఆమా

విద్యుత్తుల మానవతీక —

ఇందులో బి. యెస్; ఇంటరు, సూక్తలుపైనలు చదువు విద్యుత్తుల రచనలు ప్రకటిసాము. ఈవిషయంలో తమతమ రచనలు పీంపి తోడ్పుడమని ప్రేతి విద్యార్థిని కోరుతున్నాము. ఇవికాక, బి. యెస్; ఇంటరు, సూక్తలుపైనలు కోస్టులకు సంబంధించిన వార్డుసాలుకూడా ఉంటాయి. నేడే చందాదారులు కండి.

సాల చందా రు. 5-0-0 విద్యుత్తులకు రు. 4-0-0 విది ప్రతి 0-6-0

యువ కా ర్యాల్ యం - 3, ఆచారపున్ పేటి, మద్రాసు 1.

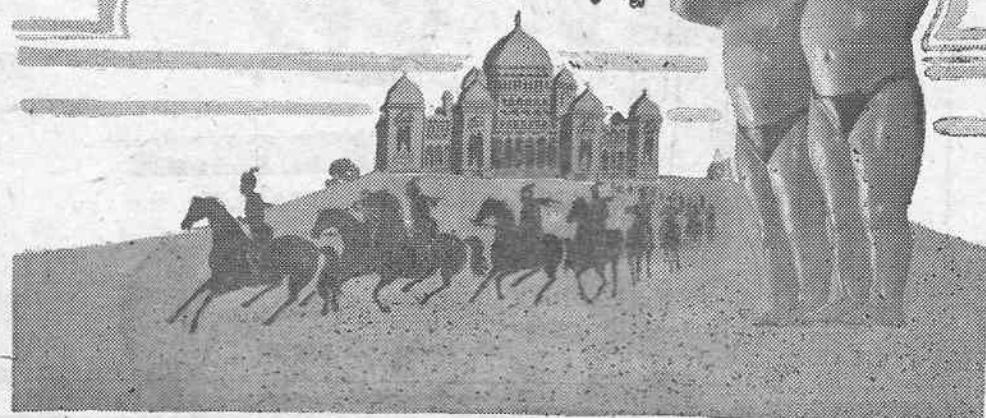
ప్రైవెట్ ప్రైవెట్ ప్రైవెట్

పూరంబంతుష్ఠము

కుల్హదారు

జెయినివోరి

మహాబ్జుల చలన చిత్ర కళా స్టాటిస్టిక్స్

ఈస్ట & వెస్ట్ ఇన్ఫూరెన్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్, బొంబాయి

[1918 రో ప్రా. పి. తమ]

ప్రధానకార్యాలయం: 'ఈస్ట్ అండ్ వెస్ట్ లిమింగ్', పోర్టు, బొంబాయి.

84 సంవత్సరాలగా దీశనేవచ్చేహై జాతియోన్సులి

పెంపాందిష్టు ఉన్న ప్రముఖ భారతియు శీమా సంప్రద్య.

అర్థకంగా సుస్థిరమై, పాలసీదర్లు లోనూ, ఏషంబ్లులోనూ

వ్యవహారించుటలో సంస్కృతానికి పేరెన్నికగన్న సంస్క.

1944లో జరిపిన అదనపు వ్యాపారం కెట్టి రూపాయలు మించింది.

చుక్కునుపునంటేనీ, పఱకుణకి కరిగినటువంటేనీ వ్యక్తులు

ఏషస్సీలకోఱు దరఖాస్తులు పెట్టుకోవచ్చును.

విపరాలకు:

శ్రీ జి. యస్. రెడ్డి, శ్రీ వి. ఎ. నాగ రెడ్డి,

బ్రాంచి సెక్రటరీ.

377, ఎన్నిప్లానెడ్, ముద్రాసు. రాయలసిమ ఏరియా, విక్సోరియాచెట, అడోని.

శ్రీ యస్. మల్లికార్ణనరావు, ఆర్నెజింగ్ సెక్రటరీ, బెజవాడ.

దొనిని సఫలత నాందిస్తుంది ★

లోధ్రు అంతటా హారుకును

శ్రీ కీర్తికుటిరం అముట్టె
— మదరావ్ —

బరిస్సు, తైటాము, అంద్ర, తమకుల్లాలు ఎక్కింటు:

శ్రీ సీతారామ జనరల్స్ సోస్యూ, బరంపురం, నీకింద్రాజామ, బెంగాలు, మదురు,

జాతీయతా ప్రబోధకములైన ఉత్తమ గ్రంథములు

తెలుగు తల్లి

తెలుగుదేశాన్ని గురించీ, వివిధచాఖలలో తెలుగువారి శార్డు వైభవాన్ని గురించీ, ప్రస్తుత సితిగతులను గురించీ, పిల్లలకు ప్రియమైన తేట తెల్లమైన భాషలు, 100 కు పైగా చిత్రాలలో నిండిన ఆంధ్ర బాల స్వర్ణస్వం.

రచయిత : శ్రీ మాగంటి బాపినీదు
వెల రు. 2-0-0.

1857 విష్ణువం

1857 లో జిరిన ప్రథమ భారత స్వాతంత్ర్య సమరమూ, ఆ సందర్భములో జిరిన ప్రథాన సంఘటనలూ భావాన్ని దేవగుమతిలో వికరించబడిన హృదయవిదారకమైన విష్ణువగాధ. వెల రు. 1-8-0.

ప్రజా పరిషత్తు

వివిధదేశాల రాజ్యాంగ పరిషత్తులను గురించీ, భారతదేశ సమస్యలనూ, భారత రాజ్యాంగ పరిషత్తును గురించీ తెలుగుకొన గోరువారికి అమూల్యమైన గ్రంథము. వెల రు. 1-8-0.

మానవుల హక్కులు

రచయిత : శ్రీ మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్య
రాజీయ పరిషత్తు నాట్యలందరూ విధిగా, ప్రథమ చదువలసిన గ్రంథము. వెల రు. 1-0-0.
నిర్మాణ కార్యక్రమము

మహాత్ముల జాతీయభ్యాసముద్రమైన, నిర్మాణ కార్యక్రమమును గురించిన విషరణలలో, చేకాగితంమిద అచ్చు.

కాంగ్రెసు పట్టి పూర్తి

రచయిత : పట్టాభి శిక్షారామయ్య
60 ఏండ్ల కాంగ్రెసు సంగ్రహ చరిత్ర.

జై హంద్

రచయిత : శ్రీ కొండముది గోపాలరామశత్య
సేవాకీ సుభాషచంద్రుని స్వాతంత్ర్యసమర చరిత్ర.

అజాద్ జీవితము

రచయిత : శ్రీ సింగరాచార్య
షాలానా అజాద్ జీవిత కథలు.

"Successful Secretary" (English) By Sri M. Bapineedu.

కార్యదర్శుల విధులు, వివిధరకాల కార్యదర్శుల భాధ్యతలు, కార్యక్రమాలు, అనుష్ఠాంపదగిన నియమాలు యిందు పొందుపరుపబడినవి. ప్రతి కార్యదర్శి చదువలసిన గ్రంథము. అన్నిటికి పోస్టేషిప్రైస్కము :

బాపూజీ చిత్ర జీవితం

(అచ్చులోనున్నది)

సంకలనం : బాపినీదు.

180 పైన శామ్యుల క్లప్పటివితం, ఘుట్టాలు, యాత్రలు.

జాతీయ జ్ఞాన మందిరము, రాయ వేట :: మద్రాసు, 14.

మూడుకోట్ల అంధ్ర లకు మూడు ఉత్తమ పత్రికలు

నేడే చండాదారులు కండి!

చందమామ పిల్లలకు

సాలు చండా 6-0-0

రండెండ్లకు 10-0-0

సాలు చండా 5-0-0
విద్యార్థులకు, తైలిలకు
4-0-0

యువ
యువ విద్యార్థులకు

అధ్యర్థులకు
పెద్దలకు

సాలు చండా 5-8-0
రండెండ్లకు 10-0-0

ఆఫీసు

37, అచారప్పు = పీధి :: మద్రాసు - 1

Photo by B. Ranganadham, Madras

Chandamama April '48

బాగుపడే పిల్ల!

వాహన స్తూడియోస్

సర్కారి నుండి సంపత్తి ఉద్ఘాటకి
ఆంగ్ల సినిమా త్రణక లోకానికి
అందజేయ శ్రీయ సందేశాలు

ఎంబెస్‌పార్క క్ల్యానార్ట్లు కిషన్ లైఫ్
ఎంబెస్ గోల్డ్ రోడ్ ప్రైవేట్ పార్క
అప్పుక్కుళాంచద విలుషు.

మానుసంగతి

క్రెడిట
క.వ.రాధ్రి
B.Sc.(HONS)

Sole Distributors
THE VAUHINI PICTURES LTD,
MADRAS BEZWADA TADPATRI....